

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Süreç-Tür Temelli Yazma Yaklaşımı ile İlgili Görüşlerinin İncelenmesi

Serkan Aslan*

MAKALE BİLGİSİ

Geliş: 24.05.2024
Düzelme: 08.08.2024
Kabul: 08.08.2024
Doi: 10.31464/jlere.1489504

Anahtar Sözcükler:

*süreç-tür temelli yazma yaklaşımı
yazma becerisi
metin türü
fenomenoloji*

ÖZET

Geleneksel yazma eğitiminin sınırlarını aşarak, öğrencilerin yazma becerilerini çok yönlü bir şekilde geliştirmeyi amaçlayan süreç-tür temelli yazma yaklaşımı (STTY), çağdaş eğitimde önemli bir yer edinmiştir. Eğitimde öğrenci merkezli bir anlayışın önem kazandığı günümüzde, öğretmen adaylarının STTY'ye ilişkin farkındalıkları ve bu yaklaşımı uygularken benimsedikleri stratejiler, araştırmanın odak noktasını oluşturmaktadır. Bu araştırmanın temel amacı, sınıf öğretmeni adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımına yönelik görüşlerini ve deneyimlerini derinlemesine incelemektir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenolojik desene göre yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcıları ölçüt örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını yirmi öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi uygulanmıştır. Araştırma sonuçları öğretmen adaylarının STTY'ye yönelik olumlu görüşe sahip olduklarını ve farkındalıklarının olduğunu göstermektedir. Öğretmen adayları bu yaklaşımın öğrencilere birçok katkısının olduğunu ve güçlü ve zayıf yanlarının olduğunu ifade etmişlerdir. Özellikle öğretmen adayları bu yaklaşımı uygularken öğrenci merkezli bir anlayışı benimseyerek süreci yürüteceklerini ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları STTY'yi uygularken çeşitli sorunlarla karşılaşabileceklerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte öğretmen adayları bu yaklaşımı etkileyen önemli faktörlerin olduğunu ve bu yaklaşımı uygularken tamamlayıcı ve geleneksel ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanacaklarını söylemişlerdir.

Bilgilendirme

Yayın Etiği Bilgilendirme

Yazarların Katkı Oranı

Çıkar Çatışması

Gönderim

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarına teşekkür ederim.

Bu araştırma, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulunun 20/05/2024 tarihli 149/38 sayılı kararı ile alınan izinle yürütülmüştür.

Araştırmayı tek yazar yürütmüştür.

Bu çalışmada bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

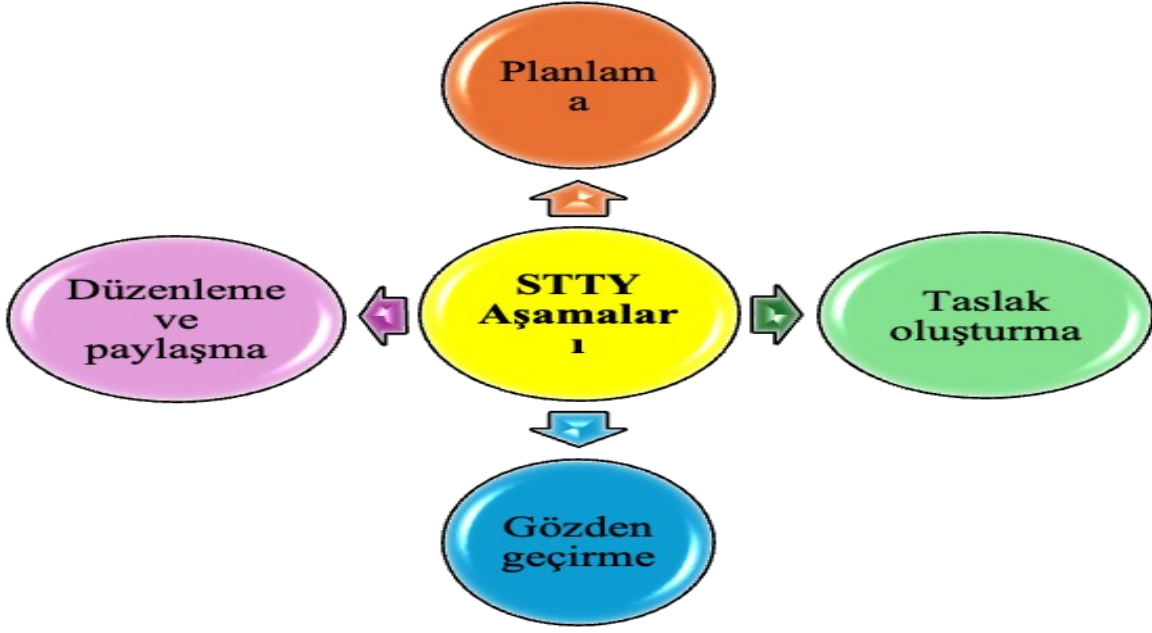
Aslan, S. (2024). Sınıf öğretmeni adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımı ile ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi, 10 (2), 295-324*.

*Doç.Dr., ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8515-4233>, Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, E-posta: serkanaslan@sdu.edu.tr

Giriş

Bilgi çağı olarak adlandırılan yirmi birinci yüzyılda, etkili iletişim becerileri her zamankinden daha önemli hâle gelmiştir. Bu beceriler arasında en kritik olanlarından biri kuşkusuz yazma becerisidir. İletişimin bu temel taşı, bireylerin düşüncelerini, fikirlerini ve bilgilerini başkalarına aktarma yeteneği olarak da ifade edilebilir. Özellikle ilkökul öğrencileri için yazma becerilerinin geliştirilmesi, ilerleyen eğitim hayatlarında daha başarılı olmaları ve günlük yaşamlarında daha etkili bir şekilde iletişim kurabilmeleri için son derece önemlidir. Bu nedenle eğitimciler, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek ve onları daha iyi ifade edebilen bireyler haline getirmek için çeşitli yöntemler ve yaklaşımlar kullanmaktadır (Graham, Bollinger, Booth Olson, D'Aoust, MacArthur, McCutchen & Olinghouse, 2012). Bu bağlamda, son yıllarda eğitimciler arasında *süreç-tür temelli yazma yaklaşımı* (STTY) giderek artan bir ilgi görmekte ve bu yaklaşımın öğrencilerin yazılı ifade becerilerini geliştirmede önemli bir rol oynadığı kabul edilmektedir.

Süreç-tür temelli yazma yaklaşımı, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek için kullanılan etkili bir yazma stratejisi olarak ifade edilebilir. STTY, yazmayı tek bir aşamada tamamlanan bir işlem olarak değil, planlama, taslak oluşturma, gözden geçirme ve düzenleme gibi aşamalardan oluşan bir süreç olarak ele alan bir yazma öğretim yaklaşımıdır (Graham & Perin, 2007a; Johnson, 2008). Ayrıca STTY, farklı yazma türlerine (örneğin, hikâye, makale, mektup) özgü becerilerin geliştirilmesine de odaklanır (Graham & Perin, 2013). Her yazma türünün kendine özgü özellikleri ve kuralları vardır. Bu nedenle, öğrencilerin farklı yazma türlerinde beceri kazanmaları önemlidir. STTY, öğrencilere bu becerileri kazandırmak için farklı yazma türlerine ilişkin örnekler ve modeller sunar (Graham & Perin, 2013). STTY, öğrencilerin yazma sürecine aktif olarak katılmalarını teşvik etmektedir. Öğrenciler, planlama, taslak oluşturma, gözden geçirme ve düzenleme aşamalarında aktif rol alırlar. Bu da öğrencilerin yazma becerilerini daha iyi içselleştirmelerine ve daha kalıcı öğrenmeler elde etmelerine yardımcı olur (Tavşanlı, 2019). STTY, geri bildirim ve değerlendirmeye önem verir. Öğretmen, öğrencilere yazma sürecinin her aşamasında geri bildirimde bulunur. Bu geri bildirim, öğrencilerin hatalarını fark etmelerine ve yazma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur (Kaya Özgül, Ateş, Yıldırım & Rasinski, 2020). Ayrıca, STTY'de farklı değerlendirme araçları kullanılarak öğrencilerin yazma becerileri değerlendirilir (Jee & Aziz, 2021; Sánchez & López, 2019). STTY'de yazma, tek bir aşamada tamamlanan bir işlem olarak değil, birden fazla aşamadan oluşan bir süreç olarak ele alınır. Bu aşamalar şunlardır (Badger & White, 2000; Göçer & Kurt, 2022; Graham & Perin, 2013; Huang & Jun, 2020; Hyland, 2003; Karatay, 2023; Müldür, 2023):

Çizim 1. Süreç-Tür Temelli Yazma Yaklaşımının Aşamaları

1. Planlama: Bu aşamada ilk olarak öğrenci yazacağı metin türünün özelliklerini keşfetmelidir. Bunun için öğretilecek metin türü ile ilgili en az iki örnek sunulmalı ve öğrencilere bu metinlerin özellikleri keşfettirilmelidir. Daha sonra öğretmen tarafından öğretilecek metin türü ile ilgili bilgi verilmelidir. Bu aşamada özellikle metnin yapısının analiz edilmesi önem arz etmektedir. Örneğin hikâye metin türü öğretilecek ise serim, düğüm ve çözüm bölümlerinin incelenmesi gerekmektedir. Öğrenci, ne yazacağını ve neden yazacağını belirlemelidir. Öğrenci, metnini kimin okuyacağını ve metni yazma amacını da belirlemelidir. Öğrenci bu aşamada, metnin ana fikrini belirler ve bu fikri nasıl geliştirebileceğini planlar. Aynı zamanda öğrenci, metnin içeriğini nasıl organize edeceğini planlar. Aynı zamanda bu aşamada öğretmen öğrencilere zihin haritaları ve grafik düzenleyicilerin nasıl kullanılabileceği yönünde rehberlik yapar. Bu şekilde öğrenciler planlama aşamasını nitelikli bir şekilde organize edebilir.

2. Taslak Oluşturma: Bu aşamada ilk olarak öğrenci, planlama aşamasında belirlediği ana fikri ve destekleyici bilgileri taslağa aktarır. Öğrenci, ana fikri destekleyen ayrıntıları ve örnekleri taslağa ekler. Öğrenci, metnini paragraflar ve cümleler halinde organize eder. Öğrenci, paragraflar ve cümleler arasında bağlantı kurmak için geçiş kelimeleri kullanır.

3. Gözden Geçirme: Öğrenci, taslağındaki metnin ana fikrini, destekleyici bilgileri ve organizasyonunu kontrol eder. Taslağındaki dilbilgisi, yazım hatalarını, metnin akıcı ve anlaşılır olup olmadığını kontrol eder. Öğrenci oluşturmuş olduğu metne uygun görseller ekler ve metnin görsel açıdan çekici ve düzgün olup olmadığını kontrol eder. Bu aşamada öğretmenin dönütleri önem arz etmektedir. Bu bakımdan öğretmen doğru ve uygun dönütler vererek öğrencilerin metinlerini geliştirme konusunda destek olmalıdır. Bu aşamada öğrencilerin metinsellik ölçütlerinden bağdaşıklık ve tutarlılık özelliklerine dikkat ederek metinlerini yazmaları konusunda öğretmenler tarafından yönlendirilmelidir. Bu aşamada öğretmen dışında akranları tarafından da öğrencilere dönütler verilebilir.

4. Düzenleme ve Paylaşma: Öğrenci, gözden geçirme aşamasında tespit ettiği hataları ve tutarsızlıkları düzeltmek için gerekli değişiklikleri yapar. Öğrenci, düzenleme aşamasında gerekli tüm değişiklikleri yaptıktan sonra metnin son halini oluşturur. Öğrenci oluşturduğu metnin son halini sınıfta ya da sosyal medya gibi yerlerde paylaşabilir. Bu aşamalar, öğrencilerin yazma becerilerini daha etkili bir şekilde geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (Mirzamohammadi, 2024; Uzun & Topkaya, 2020).

Süreç-tür temelli yazma yaklaşımı, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede önemli bir rol oynadığı söylenebilir. Bu yaklaşımda, öğrencilere yazma sürecini anlama ve içselleştirme konusunda rehberlik edilmektedir. Bu da öğrencilerin yazma becerilerinin gelişimini desteklemektedir (Gillespie & Graham, 2014; Graham & Perin, 2007b; Nguyen & Truong, 2024). Bu yaklaşım, yazma becerilerinin derinlemesine anlaşılması ve geliştirilmesi konusunda öğrencilere destek sağlamaktadır. Graham, McKeown, Kiuahara ve Harris (2012) tarafından yapılan bir meta-analizde, metin türü öğretiminin yazma becerilerini geliştirmede etkili olduğu görülmüştür. Öğrenciler, bu yaklaşım kapsamında yazma sürecinin aşamalarını deneyimlediklerinden yazma sürecini anladıkları ve yazma performanslarının daha geliştiği söylenebilir. Ayrıca, bu yaklaşım öğrencilerin düşünce ve ifade yeteneklerini geliştirir. Sánchez ve López (2019) ve Acar (2023) tarafından yapılan araştırmalarda, süreç-tür temelli yazma yaklaşımının anlama becerilerinin gelişmesinde ve öğrencilerin kendilerini ifade etmelerinde önemli bir rol oynadığı bulunmuştur. Bu yaklaşım ayrıca, öğrencilere kendi yazılarını gözden geçirme ve değerlendirme becerisi kazandırır. Öğrenciler, kendi yazılarını inceleme ve değerlendirme konusunda teşvik edilirler. Bu sayede, kendi yazma becerilerini daha iyi anlarlar ve geliştirme alanlarını belirlerler (Graham & Hebert, 2011). Bu bulgular, süreç-tür temelli yazma yaklaşımının öğrencilere sağladığı faydaların önemini vurgulamaktadır. Ayrıca, öz değerlendirme ve öz düzenleme gibi becerilerin gelişimine de katkıda bulunur (Kellogg, 2008). Son yıllarda yapılan araştırmalar, STTY'nin ilkökul öğrencilerinin yazma becerilerini geliştirmede oldukça etkili olduğunu göstermiştir (Erdoğan & Aktürkoğlu, 2014; Kaya & Ateş, 2016; Özdemir, 2019; Sever & Memiş, 2013; Tavşanlı, 2019). Bu araştırmaların bulgularına göre, STTY uygulanan sınıflarda öğrencilerin yazma becerilerinde önemli ölçüde gelişmeler gözlemlenmiştir. Öğrenciler, daha akıcı ve tutarlı metinler üretebilmiş, yazma hatalarını azaltabilmiş ve yazmaya karşı daha olumlu tutumlar geliştirebilmişlerdir.

Bu yaklaşımın etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin çeşitli modeller, yöntemler ve tekniklerden yararlanmaları önemlidir. Örneğin, öğrencilere yazma sürecini adım adım öğreten ayrıntılı bir öğretim modeli olan *Öz Düzenlemeli Strateji Gelişimi (Self-Regulated Strategy Development)* modeli sıklıkla kullanılmaktadır (Graham, Harris & Mason, 2005). Ayrıca, öğrencilere yazma becerilerini geliştirmek için geri bildirim verme ve iş birliğine dayalı öğrenme gibi etkili teknikler de kullanılabilir. Süreç-tür temelli yazma yaklaşımının etkililiğini değerlendirmek için çeşitli ölçme ve değerlendirme araçları da kullanılabilir. Örneğin, öğrencilerin yazma sürecindeki ilerlemelerini izlemek için rubrikler, kontrol listeleri, performans görevleri gibi ölçme araçları kullanılabilir (Karatay & Demirel, 2023; Lee, 2012). Süreç-tür temelli yazma yaklaşımının bazı avantajları ve sınırlılıkları da vardır. Avantajları arasında öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmesi, yazma sürecini anlamaları ve yönetmelerini sağlaması, yazma becerilerini geliştirmesi ve öz-değerlendirme

becerilerini artırması gösterilebilir (Ariyanfar & Mitchell, 2020; Kitajroonchai, Kitajroonchai & Sanitchai, 2022; Y, 2022). Bununla birlikte, bu yaklaşımın zaman alıcı olması ve öğrencilerin motivasyonunu düşürebilmesi gibi sınırlılıkları da bulunmaktadır (Badger & White, 2000).

Süreç-tür temelli yazma yaklaşımının etkili bir şekilde uygulanmasında öğretmenlerin önemli rolü ve sorumluluğu bulunmaktadır. Öğretmenlerin rolü, bu sürece rehberlik etmektir (Çakmak, 2017; Luu, 2011). Bu yaklaşımda, öğretmenlerin rolü planlama, taslak oluşturma, gözden geçirme, düzenleme ve paylaşma aşamalarında belirginleşir. Planlama aşamasında, öğretmenler öğrencilere yazma konularını belirleme ve ana fikirleri oluşturma konusunda yardımcı olur (Graham & Perin, 2007b). Taslak aşamasında, öğretmenler öğrencilere ana fikirleri genişletme ve yazının yapısını belirleme konusunda rehberlik eder. Gözden geçirme aşamasında ise, öğretmenler öğrencilere yazılarını son haliyle gözden geçirme ve gerektiğinde düzenlemeler yapma konusunda yardımcı olurlar (Graham & Hebert, 2011). Düzenleme aşamasında, öğretmenler öğrencilere yazılarını gözden geçirme ve dilbilgisi, imla ve noktalama hatalarını düzeltme konusunda destek verir. Paylaşma aşamasında ise öğretmenler öğrencilere yazmış oldukları metinleri çeşitli platformlarda paylaşmaları konusunda yardımcı olmaktadır. Sınıf öğretmenleri, süreç-tür temelli yaklaşımının tüm aşamalarında etkili bir şekilde rol üstlenebilmesi için bu yaklaşımla ilgili bilgi sahibi olması gerekmektedir. Bu bakımdan sınıf öğretmenlerinin hizmet öncesi eğitimlerinde süreç-tür temelli yazma yaklaşımı konusunda bilgi verilmesi ve uygulama yaptırılması önem arz eden bir konu olarak ifade edilebilir. Sınıf öğretmeni adaylarının STTY'yi bilmeleri ve bu yaklaşımı uygulayabilmeleri, gelecekteki öğrencilerinin yazma becerilerini daha etkili bir şekilde geliştirmelerine yardımcı olacaktır. STTY kapsamında farklı metin türleri ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır. Bu da sınıf öğretmeni adaylarının gelecekteki öğrencilerine farklı yazma türlerinde beceri kazandırmalarını ve farklı iletişim amaçlarına uygun metinler üretebilmelerini sağlayacaktır (Graham & Perin, 2013). Sınıf öğretmeni adaylarının STTY'yi bilmeleri ve bu yaklaşımı uygulayabilmeleri, gelecekteki öğrencileri için bu tür bir öğrenme ortamı oluşturmalarını sağlayabilir. Ayrıca öğretmen adaylarının bu yaklaşımı bilmeleri ve uygulayabilmeleri, gelecekteki öğrencilerinin yazmaya karşı daha motive olmalarını ve daha fazla yazma girişiminde bulunmalarını da sağlayabilir (Graham & Perin, 2007b).

Süreç-tür temelli yazma yaklaşımı, son yıllarda yazma eğitiminde yaygın olarak kullanılmaya başlanan bir yöntemdir. Bu yaklaşımın öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede etkili olduğu araştırmalarla kanıtlanmıştır. Ancak, bu yaklaşımın Türkiye'deki sınıf öğretmeni adayları tarafından nasıl algılandığı ve göreve başladıklarında nasıl uygulayacaklarına dair yeterince bilgi bulunmamaktadır. Bu bakımdan yürütülecek olan bu araştırmanın alanyazına katkı sağlayacağı ve alanyazındaki bu boşluğu dolduracağı söylenebilir. Süreç-tür temelli yaklaşıma dair sınıf öğretmenleri adaylarının görüşlerinin alınarak yazma eğitimi alanına katkı sağlanması ve bu alandaki bilginin genişletilmeye çalışılması yürütülen bu araştırmanın önemini ve özgünlüğünü ortaya koymaktadır. Ayrıca bu çalışma, süreç-tür temelli yazma yaklaşımının Türkiye'deki uygulama alanına dair güncel bilgiler sunarak, bu yaklaşımın daha yaygın bir şekilde benimsenmesine ve kullanılmasına katkıda bulunacaktır. Araştırma sonuçları öğretmen adaylarına, sınıf öğretmenlerine,

öğretmen yetiştirme programlarına, öğretim elemanlarına önemli dönütler sunacaktır. Araştırma sonuçları sınıf öğretmenlerine ve öğretmen adaylarına, süreç-tür temelli yazma yaklaşımına dair bilgi ve becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacak, bu yaklaşımı kendi sınıflarında nasıl uygulayabileceklerine dair fikirler sunacak, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek için kullanabilecekleri farklı yöntemler ve teknikler hakkında bilgi verecektir. Ayrıca süreç-tür temelli yazma yaklaşımı konusunda öğretmen adaylarına fikirler sunacaktır. Araştırma sonucu sınıf eğitimi öğretmen yetiştirme programına süreç-tür temelli yazma yaklaşımının nasıl entegre edebileceğine yönelik fikirler sunabilir. Araştırma sonuçları sınıf eğitimi ana bilim dalında görev yapan öğretim elemanlarına süreç-tür temelli yazma yaklaşımını kendi derslerinde nasıl kullanabileceklerine dair fikirler sunacaktır. Yürütülen bu araştırmanın temel amacı, sınıf öğretmeni adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımına yönelik görüşlerini ve deneyimlerini derinlemesine incelemektir. Bu amaç kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımı ile ilgili neler bilmektedirler?
2. Öğretmen adayları göreve başladıklarında süreç-tür temelli yazma yaklaşımına nasıl uygulayacaklarına ve nelere dikkat edeceklerine yönelik görüşleri nelerdir?
3. Öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımının öğrencilere ne gibi katkısının olacağına yönelik görüşleri nelerdir?
4. Öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımının avantajlarına ve sınırlılıklarına yönelik görüşleri nelerdir?
5. Öğretmen adaylarının göreve başladıklarında süreç-tür temelli yazma yaklaşımını uygulamaları durumunda ne gibi sorunlarla karşılaşacaklarına yönelik görüşleri nelerdir?
6. Öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımını sınıf içerisinde etkili bir şekilde uygulamada etkili olan faktörlere ilişkin görüşleri nelerdir?
7. Öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımını uygulamaları durumunda hangi ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanacaklarına yönelik görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Yürütülen bu araştırmada nitel araştırma modelinin desenlerinden biri olan fenomenoloji kullanılmıştır. Nitel araştırma, nitel veriler toplayarak ve analiz ederek sosyal olayları ve olguları anlamaya çalışan bir araştırma modelidir (Creswell & Poth, 2018). Nitel veriler, görüşmeler, gözlemler, anketler, doküman incelemesi ve günlükler gibi çeşitli kaynaklardan elde edilebilir. Bu modelde araştırmacı, araştırma konusuna dâhil olur ve katılımcıların bakış açılarını ve deneyimlerini derinlemesine anlamaya çalışır (Merriam & Tisdell, 2015). Fenomenolojik desen, bireylerin deneyimlerini ve bu deneyimlerin anlamını anlamaya odaklanan bir nitel araştırma yöntemidir. Bu desen, bireylerin olayları nasıl algıladıklarını, yorumladıklarını ve anlamlandırdıklarını keşfetmeyi amaçlar (Creswell & Creswell, 2018; Moustakas, 1994). Sınıf öğretmeni adaylarının süreç-tür temelli yaklaşıma

yönelik görüşlerini inceleyen bu araştırmada fenomenolojik desen kullanılmasının nedeni, sınıf öğretmeni adaylarının süreç-tür temelli yaklaşıma yönelik bakış açılarını ortaya çıkarmak, bu yaklaşımı nasıl deneyimlediklerini ve bu deneyimlerin nasıl anlamlandırdıklarını anlamaktır.

Araştırmanın Katılımcıları

Araştırmanın katılımcılarını Süleyman Demirel Üniversitesi, sınıf eğitimi ana bilim dalında öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcıları ölçüt örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. Ölçüt örnekleme yöntemi, araştırmacının önceden belirlediği birtakım kriterlere uyan katılımcıları seçmeyi içeren bir örnekleme yöntemidir (Patton, 2015). Bu kriterler, araştırma sorusunun ve araştırma konusunun özelliklerine göre belirlenir. Ölçüt örnekleme yönteminde, araştırmacının amacına uygun ve bilgilendirici katılımcıları seçmesi önemlidir (Creswell & Poth, 2018). Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımına dair yazma atölyesine katılmış olmaları ve bu yazma yaklaşıma dair etkinlikler tasarlamış ve uygulamış olmaları ile Türkçe öğretimi dersini almış olmaları ölçütü belirlenmiştir. Bu ölçütlerin belirlenme sebebi öğretmen adaylarından süreç-tür temelli yazma yaklaşımı ile ilgili derinlemesine bilgi edinmek ve bu konu ile ilgili görüşlerini ve algılarını ortaya çıkarmaktır. Bu ölçütler sayesinde araştırmanın amacına dayalı olarak, öğretmen adaylarının deneyimleri derinlemesine incelenmiştir. Araştırmaya 20 öğretmen adayı katılmıştır. Bu öğretmenlerin on ikisi kadın ve sekizi erkektir.

Veri Toplama Aracı

Araştırma kapsamında sınıf öğretmeni adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşıma dair görüşlerini belirlemek için geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme, araştırmacının belirli bir konu hakkında belli bir yapı çerçevesinde sorular sormasına olanak tanıyan, ancak katılımcılara cevaplarını özgürce ifade etme fırsatı sunan bir araştırma yöntemidir (Fontana & Frey, 2005). Bu tür görüşmeler, araştırmacıların belirli bir konuda derinlemesine anlayış elde etmelerini sağlar ve katılımcıların deneyimlerini açıklamalarına izin verir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler genellikle araştırmacılar tarafından önceden belirlenmiş bir dizi anahtar sorudan oluşur, ancak bu sorular katılımcıların cevaplarını etkileyecek şekilde esneklik gösterebilir. Bu tür görüşmelerde, araştırmacılar katılımcıların deneyimlerini daha iyi anlamak için takip soruları da sorabilirler (Patton, 2015). Hazırlık aşamasında, araştırmacılar genellikle literatür taraması yaparlar ve konuyla ilgili daha önce yapılmış çalışmaları incelerler. Bu, araştırmacıların görüşme sorularını hazırlarken mevcut bilgilere dayanmalarını sağlar. Ayrıca, araştırmacılar genellikle araştırma sorularını ve yapısını test etmek için bir pilot çalışma yaparlar. Bu pilot çalışma, görüşme formunun uygunluğunu ve anlaşılabilirliğini değerlendirmeye yardımcı olur (Creswell & Creswell, 2018). Bu araştırma kapsamında da araştırmacı literatür taraması yaparak daha önceki çalışmaları incelemiş ve görüşme formunu bu şekilde oluşturmuştur. Daha önceki çalışmalarda STTY' nin avantajları ve sınırlılıklarını, öğrencilere katkıları vb. incelenmediği tespit edilmiş ve bu araştırmada bu sorulara yer verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerin geçerliliği ve güvenilirliği, araştırmacının dikkat etmesi gereken önemli unsurlardır. Geçerlik, görüşme sorularının araştırmanın amaçlarına uygun olup

olmadığını belirtirken, güvenilirlik, aynı görüşmeyi farklı zamanlarda veya farklı araştırmacılar tarafından yapıldığında elde edilen sonuçların tutarlılığını ifade eder. Görüşme formunun geçerliği ve güvenilirliği için, araştırmacılar genellikle konuyla ilgili uzmanlardan ve/veya önceden çalışmanın hedef kitlesinden geri bildirim alır ve görüşme sorularını bu geri bildirimlere göre revize ederler (Rubin & Rubin, 2012). Form geliştirilirken Türkçe eğitimi alanında uzman öğretim üyelerinden görüş alınarak geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Ayrıca nitel araştırma deneyimine sahip iki öğretim üyesinin görüşüne başvurularak görüşme formuna son şekli verilmiştir. Uygulanacak olan görüşme formun beş sınıf öğretmeni adayına uygulanarak pilot uygulaması yapılmıştır. Yapılan pilot uygulama neticesinde herhangi bir sorun yaşanmadığından asıl uygulamaya geçilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri 2023-2024 eğitim-öğretim yılının bahar döneminde toplanmıştır. Veriler toplanırken katılımcıların gönüllülük esasına dayalı olarak araştırmaya katılmaları sağlanmıştır. Araştırmanın verileri ses kaydı yapılarak toplanmıştır. Araştırmanın verileri toplanmadan önce etik kurul kararı çıkarılmış ve gerekli yasal izinler alınmıştır. Araştırmanın verileri toplanırken öğretmen adaylarının öğrenim süreçlerinin aksamamasına dikkat edilmiş ve onların uygun gördükleri gün ve saatlerde veriler toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Veriler analizde nitel veri analizlerinden biri olan içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, genellikle metinler, konuşmalar, medya içerikleri ve belgeler gibi çeşitli veri türlerini sistematik bir şekilde incelemek için kullanılan veri analizi türüdür (Krippendorff, 2018; Saladana & Omasta, 2018). İçerik analizi, belirli temalar, kelimeler, ifadeler veya kavramlar gibi birimlerin sayılması ve sınıflandırılması yoluyla yapılır (Neuendorf, 2017). İçerik analizinde amaç, araştırma sonucunda elde edilen ve birbiri ile benzerlik gösteren verileri uygun temalar ve kategorilere yerleştirerek, anlamlı hâle getirmektir (Yıldırım & Şimşek, 2021). Araştırma kapsamında verilerin transkripti bir program aracılığıyla yapılmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının görüşleri analiz edilerek öncelikle *Invivo* kodlama yapılmıştır. *Invivo* kodlama, nitel araştırmalarda kullanılan ve katılımcıların kendi kelimeleriyle ifade ettikleri anlamları kodlama sürecidir. Bu yöntem, araştırmacının, katılımcıların deneyim ve perspektiflerini doğrudan ve otantik bir şekilde yansıtmasını sağlar. *Invivo* kodlama, özellikle katılımcıların söylediklerinin tam anlamıyla ve doğru bir şekilde anlaşılmasını sağlamaya yönelik araştırmalarda kullanılır (Saldana, 2016). Bu araştırmada da katılımcıların söylediklerinden yola çıkılarak kodlama yapıldığından *Invivo* kodlama kullanılmıştır. Daha sonra birbirleriyle benzerlik gösteren kodlar bir araya getirilerek temalar oluşturulmuştur. Bu şekilde elde edilen veriler anlamlı hale getirilmeye çalışılmıştır. Araştırmada nitel analiz programı kullanılarak veriler analiz edilmiş ve çizimlerle sunulmuştur. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin geçerliğini ve güvenilirliğini sağlamak için katılımcı teyidi, ayrıntılı betimleme, amaçlı örnekleme yöntemi, doğrudan alıntılara yer verme, uzman görüşü alma, kodlayıcılar aracı güvenilirliği saptama gibi stratejiler kullanılmıştır (Cohen, Manion & Morrison, 2018; Creswell, 2014).

Araştırmada Alınan Etik Önlemler

Nitel araştırmalarda etik önlemler, katılımcıların haklarını ve gizliliğini korumak, araştırmanın doğruluğunu ve güvenilirliğini sağlamak açısından büyük önem taşır. Sınıf öğretmeni adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımı ile ilgili görüşlerinin incelendiği bu araştırmada şu etik önlemler alınmıştır:

Bilgilendirilmiş Onam: Katılımcılardan araştırmaya katılmadan önce bilgilendirilmiş onam alınmalıdır. Bu, katılımcılara araştırmanın amacı, süreci, olası riskler ve faydalar hakkında bilgi verilmesi ve onların yazılı onaylarının alınmasını içerir (Creswell & Poth, 2018). Bu araştırmada da veri toplanmadan önce araştırmanın amacı açıklanmış ve bilgilendirici onam sunulmuştur.

Gizlilik ve Mahremiyet: Katılımcıların kimlikleri gizli tutulmalı ve verilerin anonimliği sağlanmalıdır. Araştırma raporlarında katılımcıların kimliğini ifşa edebilecek herhangi bir bilgi kullanılmamalıdır (Miles, Huberman & Saldaña, 2014). Bu araştırmanın raporlanmasında katılımcıların kimlikleri gizli tutulmuş ve anonimliğe dikkat edilmiştir.

Gönüllülük ve Katılım Hakkı: Katılımcılar araştırmaya gönüllü olarak katılmalı ve istedikleri zaman hiçbir ceza veya olumsuz sonuçla karşılaşmadan araştırmadan çekilme hakkına sahip olmalıdırlar (Hammersley & Traianou, 2012). Katılımcıların araştırmaya gönüllü katılımları sağlanmış ve veri toplanırken istedikleri takdirde görüşmenin sonlandırılacağı bildirilmiştir.

Dürüstlük ve Şeffaflık: Araştırma bulguları dürüst ve şeffaf bir şekilde rapor edilmelidir. Veriler çarpıtılmamalı ve araştırmanın bulguları açıkça sunulmalıdır (Creswell & Poth, 2018). Araştırmanın raporlanması aşamasında araştırmacı dürüst ve şeffaf bir şekilde davranarak elde ettiği bulguları raporlaştırmıştır.

Yayın Etiği

Bu çalışma; Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulunun 20/05/2024 tarihli 149/38 sayılı kararı ile alınan izinle yürütülmüştür. Araştırma kapsamında Eğitim Fakültesi Dekanlığından gerekli izinler de alınmıştır.

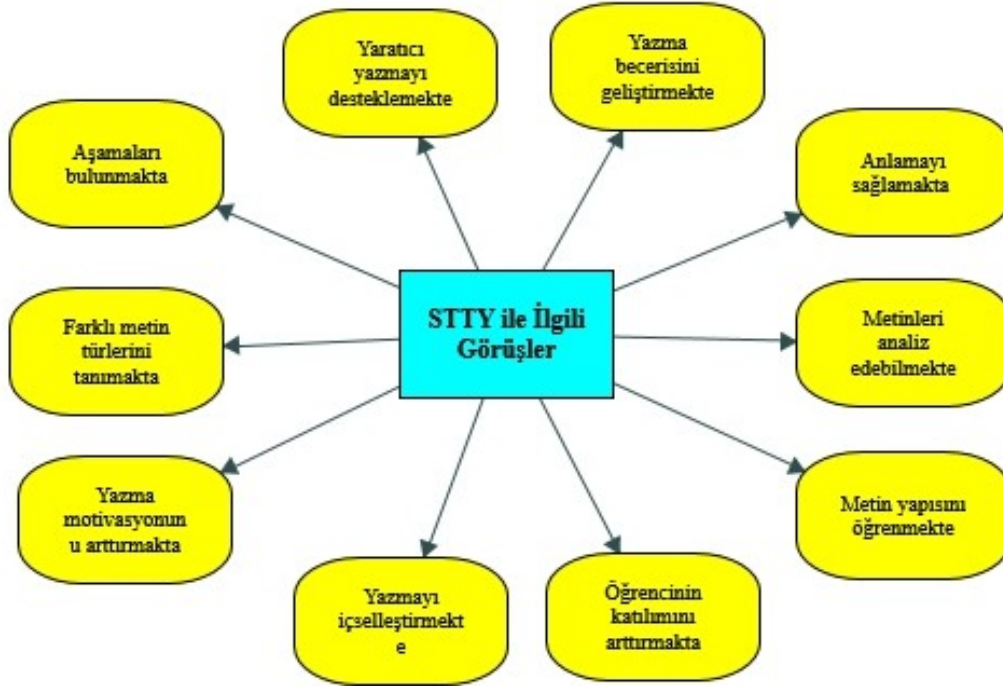
Araştırmacının Rolü

Bu çalışmanın temel amacı, sınıf öğretmeni adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımı hakkındaki görüşlerini derinlemesine incelemektir. Araştırmacı, çalışmanın tüm aşamalarında etik kurallara ve bilimsel standartlara uygun davranmıştır. Araştırmacı tarafından araştırmanın tasarımı, literatür incelemesi ve katılımcı seçimi dikkatli bir şekilde yapılmıştır. Veri toplama aşamasında, araştırmacı uygun görüşme protokollerini belirlemiş ve katılımcılarla birebir görüşmeler yapmıştır. Bu görüşmeler, katılımcıların süreç-tür temelli yazma yaklaşımı hakkındaki deneyimlerini ve görüşlerini ayrıntılı olarak anlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Veri analizi sürecinde, araştırmacı fenomenolojik desene uygun olarak yarı yapılandırılmış görüşme formlarıyla toplanan verileri titizlikle incelemiştir. Bu süreçte,

ortaya çıkan temalar araştırmacı tarafından dikkatli bir şekilde belirlenmiş ve analiz edilmiştir. Araştırmacı, bulguları makalede net ve anlaşılır bir şekilde sunmaya çalışmıştır. Tartışma bölümünde, araştırmacı sonuçları literatürle karşılaştırmaya çalışmış ve önemli sonuçları yorumlamıştır.

Bulgular

Araştırma kapsamında sınıf öğretmeni adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımına yönelik görüşleri incelenmiş ve sonuçlar Çizim 2’de sunulmuştur.

Çizim 2. STTY ile ilgili görüşler

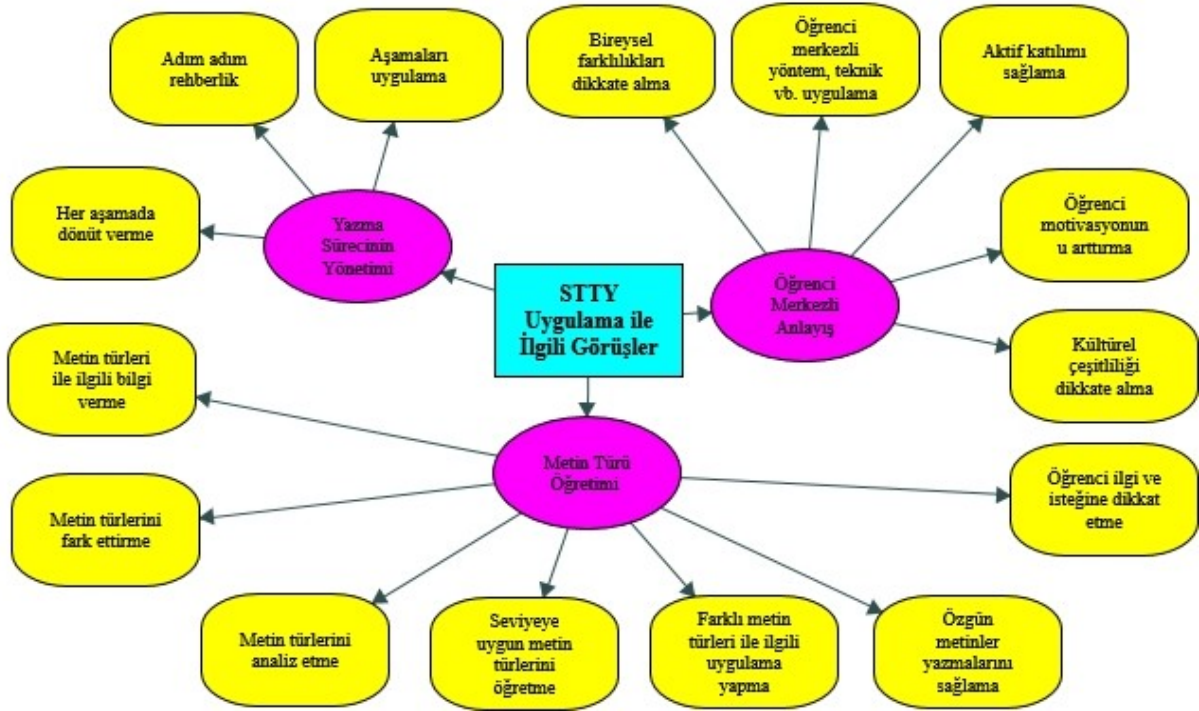
Çizim 2 incelendiğinde sınıf öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımına yönelik olumlu görüşlere sahip olduğu ve bu yaklaşım ile ilgili bilgi sahibi olduğu görülmektedir. Öğretmen adayları süreç-tür temelli yazma yaklaşımı ile ilgili olarak bu yaklaşımın aşamaları bulunduğunu, öğrencilerin yaratıcı yazmayı desteklediğini, yazma becerisini geliştirdiğini, anlamalarını geliştirdiğini, metinleri analiz edebildiğini, metin yapısını öğrendiklerini, derse katılımlarını arttırdığını, yazmayı içselleştirebildiklerini, yazma motivasyonunu arttırdığını ve farklı metin türlerini tanıdıklarını ifade etmişlerdir. Bazı öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

“Süreç-tür temelli yaklaşımının planlama, taslak hazırlama, düzeltme ve yayınlama gibi aşamaları bulunmaktadır. Her bir aşamada öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeye yönelik çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Örneğin planlama aşamasında, öğrenciler yazacakları konu hakkında düşüncelerini organize ederler ve bu süreçte öğretmenler rehberlik ediyor. Bu aşama, fikir üretme ve ana hatları belirleme gibi etkinliklerle desteklenmekte. Taslak hazırlama aşamasında, öğrenciler planlama aşamasında

oluşturdukları fikirleri kullanarak ilk taslaklarını yazıyorlar. Öğretmenler bu süreçte öğrencilere yazının genel yapısını oluşturma konusunda yönlendirmeler yapmakta ve onların yaratıcı düşüncelerini teşvik ediyor. ...öğretmen olarak göreve başladığımda kesinlikle bu yaklaşımı kullanacağım.” (Ö:2, Kadın)

“Süreç-tür temelli yazma yaklaşımının öğrencilerin yazma becerilerini geliştirdiğini öğrendim. Bu yaklaşımın öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede etkili olacağına inanıyorum. Planlama, taslak hazırlama, düzeltme ve yayınlama gibi aşamaları içeren bu yaklaşım, her aşamada öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler sunmaktadır. Bu bakımdan, süreç-tür temelli yazma yaklaşımının eğitimde önemli bir rol oynadığını düşünüyorum. Bu yaklaşımı Türkçe dersinde kesinlikle uygulayacağım.” (Ö:7, Erkek)

Araştırma kapsamında sınıf öğretmeni adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımını uygulamalarına yönelik görüşleri incelenmiş ve sonuçlar Çizim 3’te sunulmuştur.

Çizim 3. STTYU uygulama ile ilgili görüşler

Öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımının nasıl uygulayacaklarına yönelik görüşleri yazma sürecinin öğretimi, metin türü öğretimi ve öğrenci merkezli anlayış temaları altında toplanmıştır. Çizim 3 incelendiğinde öğretmen adaylarının yazma sürecinin yönetimi ile ilgili olarak adım adım bu süreçte öğrencilere rehberlik yapacaklarını, aşamaları dikkatli bir şekilde uygulayacaklarını ve her aşamasında öğrencilere dönüt vereceklerini ifade etmişlerdir. Öğretmen adayının görüşü şu şekildedir:

“Süreç-tür temelli yazma yaklaşımının çeşitli aşamaları bulunmaktadır. Göreve başladığımda bu aşamaları takip ederken öğrencilere geri bildirim vermeye özellikle dikkat

edeceğim. Her aşamanın nitelikli bir şekilde uygulanabilmesi ve öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesi için geri bildirim vermenin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Her aşamada sağlanacak nitelikli geri bildirimler, öğrencilerin yazma süreçlerini daha bilinçli ve etkili bir şekilde yönetmelerine yardımcı olacaktır.” (Ö:12, Erkek)

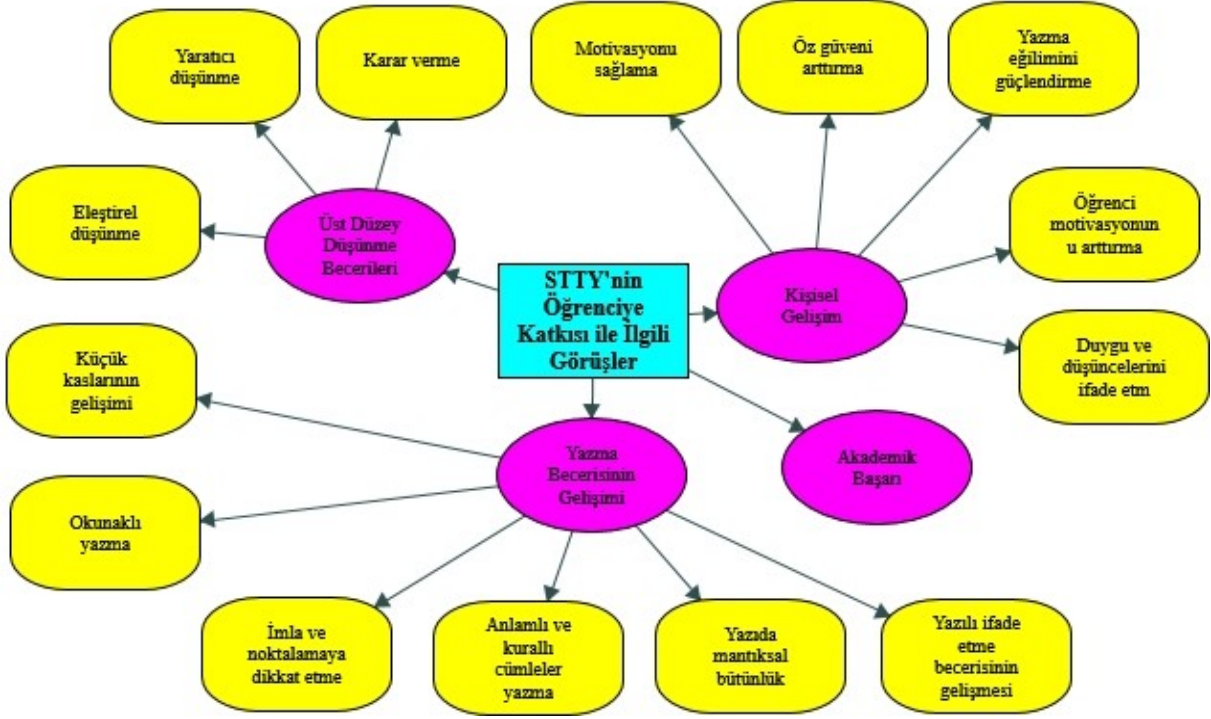
Öğretmen adayları metin türü öğretimi temasında metin türü ile ilgili bilgi vereceklerini, metin türlerini fark ettireceklerini, metin türlerini analiz ettireceklerini, seviyeye uygun metin türlerini öğreteceklerini, farklı metin türleri ile ilgili uygulama yapacaklarını ve özgün metinler yazmalarını sağlayacaklarını ifade etmişlerdir. Ö 17'nin bu konudaki görüşü şu şekildedir:

“Ben bu yaklaşımı uygularken, öğrencilerime farklı metin türleri ile ilgili bilgi vermeye özen gösteririm. Öğretim sürecinde, üzerinde duracağım her bir metin türünün belirgin özelliklerini ayrıntılı bir şekilde ele almaya çalışırım. Bu da öğrencilerin hangi tür metinlerle karşı karşıya olduklarını anlamalarına ve bu metinlerin dil, yapı ve içerik açısından nasıl farklılık gösterdiğini kavramalarına yardımcı olur. Örneğin, fabl anlatırken fablın özelliklerini vurgulamaya çalışırım. Metin türlerinin özelliklerini anlatırken, öğrencilerin seviyelerine uygun etkinlikler uygulayırım. Bu sayede, öğrencilerim metin türlerini tanımanın yanı sıra, farklı metinleri analiz etme ve anlamlandırma becerilerini de kazanırlar.” (Ö:17, Kadın)

Öğretmen adayları öğrenci merkezli anlayış temasında bireysel farklılıkları dikkate alacaklarını, öğrenci merkezli yöntem, teknik vb. uygulayacaklarını, öğrencilerin sürece aktif katılımını sağlayacaklarını, motivasyonlarını arttıracaklarını ve kültürel çeşitliliği dikkate alarak yazma çalışmalarını yaptıracaklarını ifade etmişlerdir. Ö 3'ün bu konudaki görüşü şu şekildedir:

“Süreç-tür temelli yazma yaklaşımını uygularken, öğrencinin öğrenme sürecini desteklemek ve onların öğrenmelerini sağlamak için kesinlikle öğrenci merkezli yöntemler uygulamaya dikkat ederim. Örneğin metin türünü özelliklerini anlatırken drama yaptırırım. Öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına ve yeteneklerine uygun yöntem ve teknikleri kullanarak, onların yazma becerilerini geliştirmeyi hedeflerim. Bu şekilde öğrencinin yazma sürecinde daha fazla özgüven kazanmasına ve daha yaratıcı ve etkili bir şekilde ifade edebilmesine yardımcı olabilirim.” (Ö:3, Kadın)

Araştırma kapsamında sınıf öğretmeni adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımının öğrencilere katkılarına yönelik görüşleri incelenmiş ve sonuçlar Çizim 4'te sunulmuştur.

Çizim 4. STTY'nin öğrenciye katkısı ile ilgili görüşler

Öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımının öğrencilere katkılarına yönelik görüşleri üst düzey düşünme becerileri, kişisel gelişim, yazma becerisinin gelişimi ve akademik başarı temalarında toplanmıştır. Öğretmen adayları üst düzey düşünme becerileri temasında süreç-tür temelli yazma yaklaşımının öğrencilerin yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri ile karar verme becerilerini geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Bu konuda Ö 14'ün görüşü şu şekildedir:

“... süreç-tür temelli yaklaşımı öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini de geliştirmektedir. Bu yaklaşım, öğrencilere belirli bir konuda geniş ve ayrıntılı bir şekilde düşünme ve bu düşüncelerini özgün ve yaratıcı bir şekilde metin haline getirmelerini sağlamaktadır. Bu sayede, öğrenciler bu yaklaşım kapsamında sadece bilgiyi aktarmayı yapmıyorlar, aynı zamanda özgün ve yaratıcı metinler yazabilme becerisini de kazanırlar.” (Ö:14, Kadın)

Öğretmen adayları yazma becerisinin gelişimi temasında, öğrencilerin küçük kaslarının gelişeceğini, okunaklı yazı yazacaklarını, imla ve noktalamaya dikkat ederek yazacaklarını, anlamlı ve kurallı cümleler yazabileceklerini, yazılarında mantıksal bütünlüğü sağlayacaklarını, kendilerini yazılı olarak iyi bir şekilde ifade etme becerilerinin gelişebileceğini ifade etmişlerdir. Ö 1'in görüşü şu şekildedir:

“Süreç-tür temelli yazma yaklaşımının, ilkökul öğrencilerinin okunaklı yazılar yazmalarına yardımcı olacağını düşünüyorum. İlkokul döneminde okunaklı yazı yazma becerisinin önemli olduğuna inanıyorum. Bu nedenle, süreç-tür temelli yazma yaklaşımının uygulanması, ilkökulda bu konuda yaşanan sorunların çözülmesine yardımcı olacaktır.

Ayrıca, süreç-tür temelli yazma yaklaşımı, öğrencilere düşüncelerini ve fikirlerini daha etkili bir şekilde ifade etme becerisi kazandırabilir. Bu yaklaşım, yazma sürecini adım adım takip etmeyi ve her adımda gelişmeyi teşvik eder. Böylece, öğrenciler yazılarını düzenlemeyi ve geliştirmeyi öğrenirler. Bu yaklaşımın kullanılması, öğrencilerin daha okunaklı ve etkili yazılar oluşturmalarına yardımcı olabilir.” (Ö:1, Erkek)

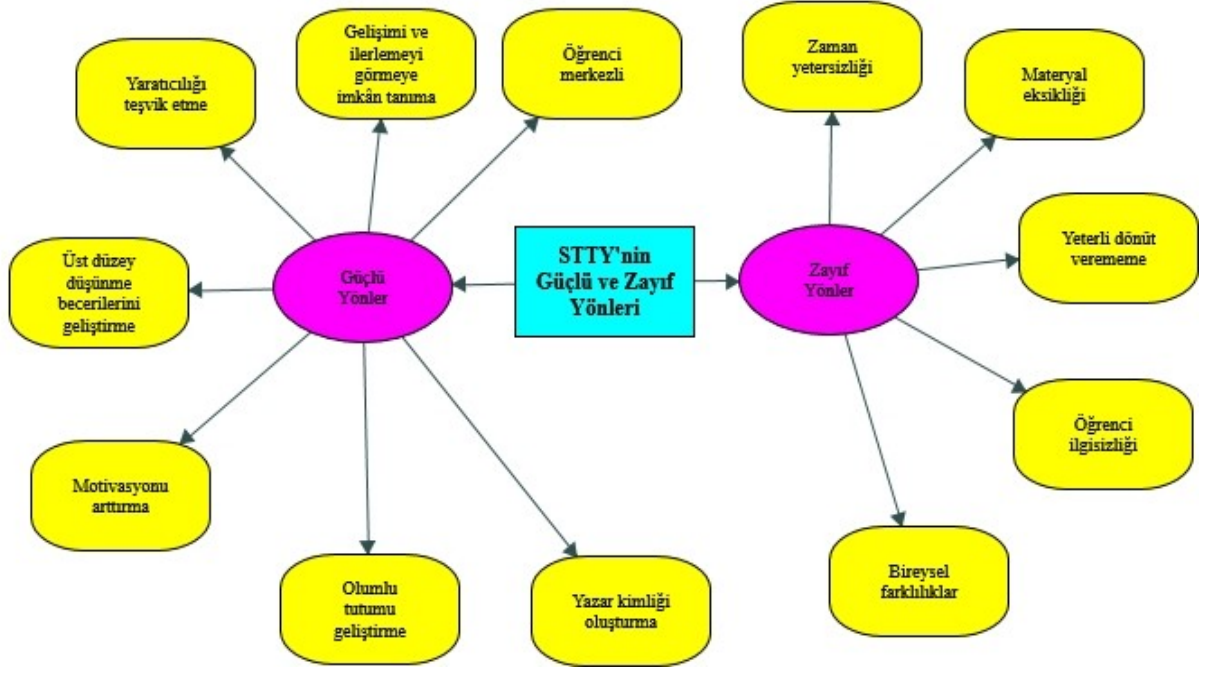
Öğretmen adayları kişisel gelişim temasında süreç-tür temelli yazma yaklaşımının öğrencilerin motivasyonunu sağlayacağını ve arttıracığını, özgüvenini arttıracığını, yazı yazma eğilimini güçlendireceğini, duygu ve düşüncelerini ifade etmelerini sağlayacağını ifade etmişlerdir. Bu konuda Ö 13’ün görüşü şu şekildedir:

“Süreç-tür temelli yaklaşımı derste uyguladığımda öğrencilerin yazmaya yönelik motivasyonlarını sağlayacağını düşünüyorum. Çünkü bu yaklaşım maalesef ilkokulda çok uygulanmadığından kesinlikle motivasyonlarını sağlayacaktır. Ancak sadece motivasyonu sağlamakla da kalmayacaktır. Bu yaklaşımın etkili bir şekilde uygulanması durumunda öğrencilerin yazmaya yönelik motivasyonlarının artacağını da düşünüyorum.” (Ö:13, Kadın)

Öğretmen adayları süreç-tür temelli yazma yaklaşımının öğrencilerin akademik başarısını arttıracığını ifade etmişlerdir. Ö 8’in bu konudaki görüşü şu şekildedir:

“...süreç-tür temelli yazma yaklaşımı öğrencilerin akademik başarılarına olumlu yansıtacaktır. Bu yaklaşım, öğrencilerin düşüncelerini daha açık ve anlaşılır bir şekilde ifade etmeyi öğrenmelerine yardımcı olmaktadır. Bu da onların akademik başarılarını arttırabilir. Öğrencilerin kendi düşüncelerini, fikirlerini ve argümanlarını etkili bir şekilde iletmek için kullanabilecekleri dil araçlarını geliştirmelerine yardımcı olan bu yaklaşım, onların genel okul performansına ve özgüvenlerine de olumlu bir etki edecektir.” (Ö:8, Kadın)

Araştırma kapsamında sınıf öğretmeni adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımının güçlü ve zayıf yönlerine yönelik görüşleri incelenmiş ve sonuçlar Çizim 5’te sunulmuştur.

Çizim 5. STTY'nin güçlü ve zayıf yönleri ile ilgili görüşler

Çizim 5 incelendiğinde öğretmen adayları güçlü yönler temasında, süreç-tür temelli yazma yaklaşımının öğrencileri yaratıcılığa teşvik edeceğini, öğrencilerin gelişimlerini ve ilerlemelerini görmeye imkân tanıyacağını, üst düzey düşünme becerilerini geliştireceğini, yazma motivasyonlarını arttıracığını, yazmaya yönelik olumlu tutum geliştirmelerini sağlayacağını ve yazar kimliği oluşturacağını ifade etmişlerdir. Bu konuda Ö 5'in görüşü şu şekildedir:

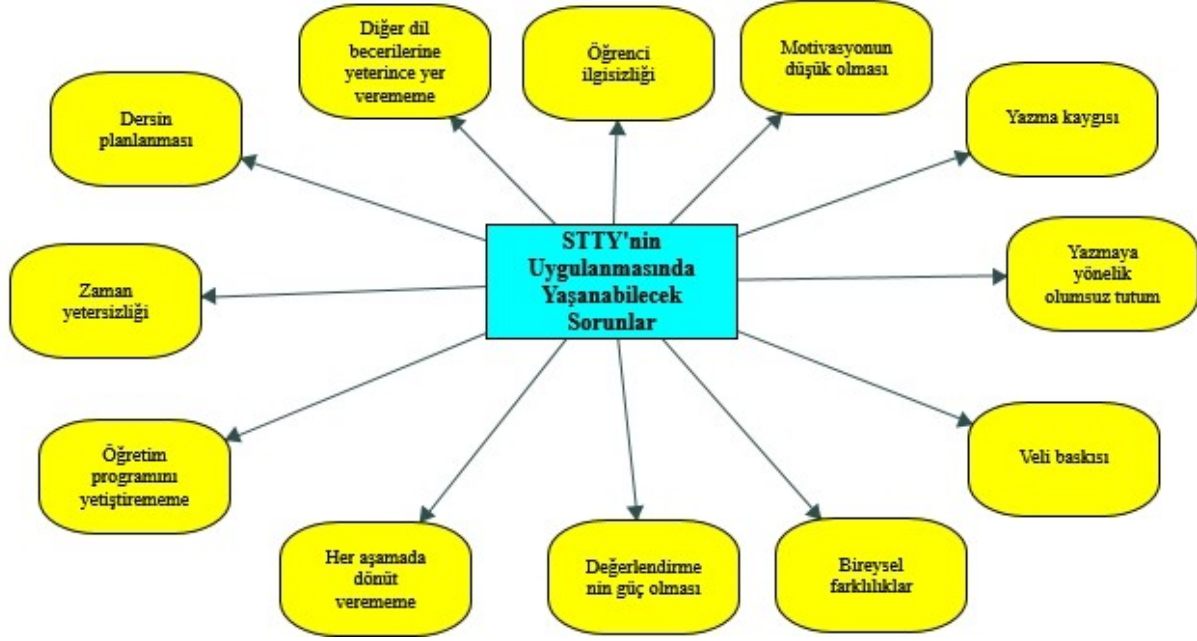
“Ben bu yaklaşımın uygulanması durumunda öncelikle öğrencilerin yazma motivasyonlarını arttıracığını düşünüyorum. Çünkü bu yaklaşımda öğrencilere farklı metin türleri öğretilmekte ve onların gelişim özellikleri, ilgileri dikkate alınarak süreç yürütülmektedir. Bu da onların yazma motivasyonlarını arttıracaktır. Bununla birlikte öğrencilerin yazmaya yönelik tutumları da gelişecektir. Öğrenciler zevk alarak metinler yazacaklardır.” (Ö:5, Erkek)

Öğretmen adayları zayıf yönleri temasında, süreç-tür temelli yazma yaklaşımının uygulanmasında zaman yetersizliği yaşanabileceğini, materyal eksikliği olması durumunda nitelikli bir şekilde uygulanamayabileceğini, tüm öğrencilere yeterli dönüt verilemeyeceğini, öğrencilerin ilgisiz olabileceğini ve öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklardan kaynaklı sınırlılıkların olabileceğini ifade etmişlerdir. Bu konuda Ö:19'un görüşü şu şekildedir:

“...bu yaklaşımın aşamaları bulunmaktadır. Her aşamanın etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenin büyük sorumluluğu bulunmaktadır. Özellikle öğretmenin her aşamada öğrencilere dönüt vermesi bu yaklaşımın etkili uygulanmasında önem taşımaktadır. Öğretmen çok iyi dönütler vererek bu süreci etkili bir şekilde yürütebilir. Tüm aşamalarda öğretmenin öğrencilerin hepsine dönüt veremeyeceğini düşünüyorum. Bu nedenle bu

yöntemin bence en önemli sınırlılığı öğretmenin tüm öğrencilere gerekli ve yeterli dönütü verememesidir.” (Ö:19, Kadın)

Araştırma kapsamında sınıf öğretmeni adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımının uygulanmasında yaşanabilecek sorunlara yönelik görüşleri incelenmiş ve sonuçlar Çizim 6’da sunulmuştur.

Çizim 6. STTY'nin uygulanmasında yaşanabilecek sorunlar ile ilgili görüşler

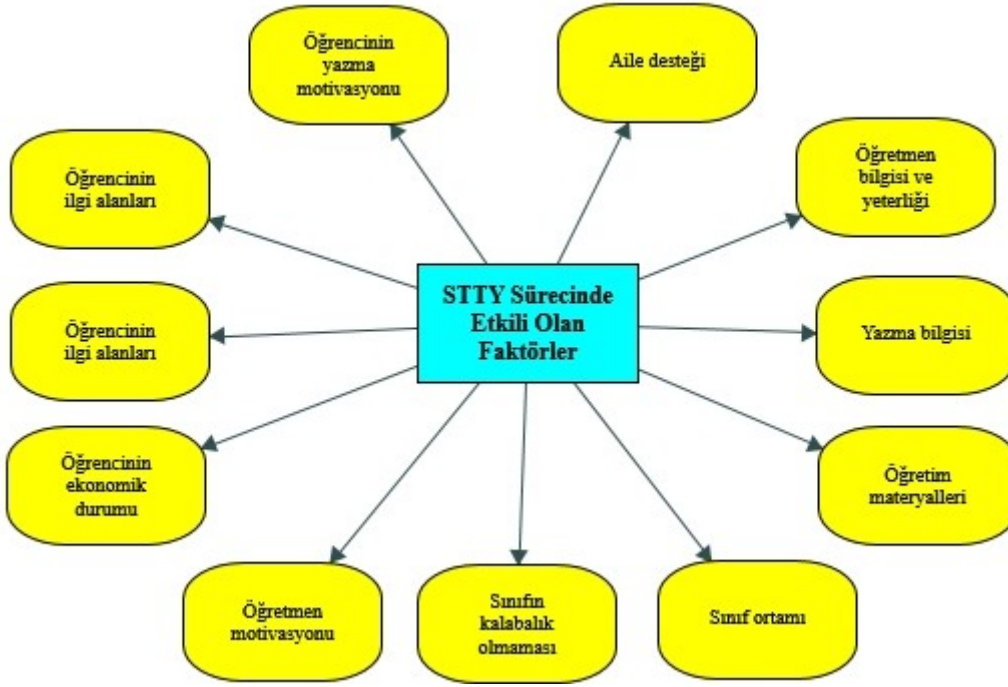
Çizim 6 incelendiğinde, öğretmen adayları süreç-tür temelli yazma yaklaşımının uygulanmasında çeşitli sorunlar yaşanabileceğini belirtmişlerdir. Bu sorunlar arasında, diğer dil becerilerine yeterince yer verilmemesi, Türkçe dersinin planlanmasında sorunlar yaşanabileceği, zaman yetersizliği, Türkçe Öğretim Programının yetiştirilememesi, her aşamada dönüt verilememesi, değerlendirmenin güç olması ve bireysel farklılıklardan kaynaklanan sorunlar yer almaktadır. Ayrıca, velilerin diğer derslere daha fazla zaman ayrılması konusunda baskı yapabilecekleri, öğrencilere her hafta metin yazdırılmasının onların yazmaya yönelik olumsuz tutum geliştirmelerine yol açabileceği, öğrencilerin yazma kaygılarının artabileceği, motivasyonlarının düşebileceği ve öğrencilerin ilgisizliğinden kaynaklanan sorunlar yaşanabileceği ifade edilmiştir. Bu konuda bazı öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

“...ben süreç-tür temelli yazma yaklaşımını uyguladığımda Türkçe Öğretim Programındaki kazanımları yetiştiremeyeceğimi düşünüyorum. Türkçe dersi ilkokulda 10 saattir. Bu yaklaşımın aşamalarını nitelikli bir şekilde uygulayabilmem için haftanın en az 6 saatini ayırmam gerekir. Bu durumda dinleme, konuşma ve okuma alanlarındaki kazanımları kazandırma konusunda sorunlar yaşayabilirim.” (Ö:11, Erkek)

“...süreç-tür temelli yazmayı derslerde sürekli uygulamam durumunda öğrencilerin motivasyonları bir zamandan sonra düşebilir. Öğrenciler her hafta farklı metinler oluşturlarsa sıkılabilirler. Bu da motivasyonlarına olumsuz yansiyabilir. Sadece motivasyonlarını da olumsuz etkilemez, tutumlarını da olumsuz etkileyebilir bu durum.” (Ö:6, Kadın)

Araştırma kapsamında sınıf öğretmeni adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımı sürecinde etkili olan faktörlere yönelik görüşleri incelenmiş ve sonuçlar Çizim 7’de sunulmuştur.

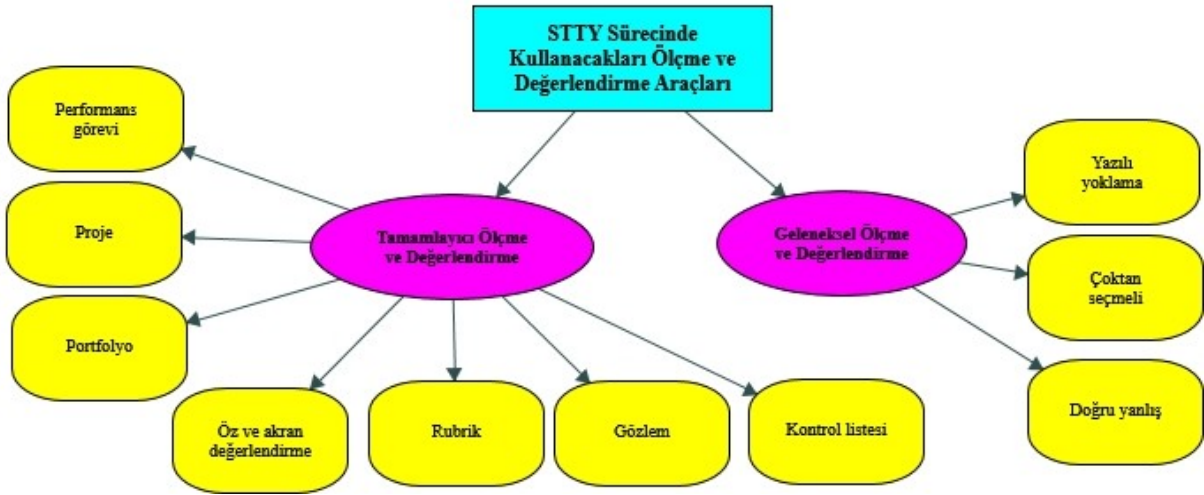
Çizim 7. STTY sürecinde etkili olan faktörlere yönelik görüşler

Çizim 7 incelendiğinde, öğretmen adayları, süreç-tür temelli yazma yaklaşımının etkili bir şekilde uygulanmasında çeşitli faktörlerin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bu faktörler arasında öğrencinin yazma motivasyonu, ailelerin desteği, öğretmenin süreç-tür temelli yazma yaklaşımı konusundaki bilgi ve yeterliliği, öğrencilerin yazma bilgisi, kullanılacak öğretim materyalleri, sınıf ortamı, sınıfın kalabalık olmaması, öğretmenin motivasyonu, öğrencilerin ekonomik durumu, öğrencinin ilgi alanları ve zamanın dikkatli bir şekilde yönetimi yer almaktadır. Bazı öğretmen adaylarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Bu yaklaşımın etkili bir şekilde yürütülmesinde önemli faktör kesinlikle öğretmenin bu yaklaşımla ilgili bilgisinin olmasıdır. Süreç-tür temelli yazma yaklaşımının aşamaları bulunmaktadır. Öğretmenin bu aşamaları ile ilgili detaylı bilgi sahibi olması bu yaklaşımın etkili bir şekilde uygulanmasında önemli bir unsur olarak görmekteyim. Bu bakımdan öğretmenin bu yaklaşımı uygulayabilmesi için yeterli olması gerekmektedir.” (Ö:10, Kadın)

“Süreç-tür temelli yazma yaklaşımının en önemli unsuru, bence öğrencilerin yazmaya yönelik motivasyonlarının olmasıdır. Yazma eylemine karşı bir isteksizlik durumunda, öğrencilerin bu yaklaşımı etkili bir şekilde kullanabilmeleri oldukça zordur. Bu nedenle, öncelikle öğrencilerin yazmayı sevdirmek ve onlarda bu konuda bir istek oluşturmak gerekmektedir. Motivasyonları yüksek olan öğrencilerin, süreç-tür temelli yazma yaklaşımı daha iyi anlayacaklar ve bu yöntemi daha etkili bir şekilde kullanabileceklerdir. Ancak, yazma motivasyonu olmayan öğrencilerin bu yaklaşımı benimsemeleri ve uygulamaları oldukça zordur. Bu nedenle, öğretmenlerin öğrencilerin yazma motivasyonlarını arttırması gerekmektedir.” (Ö:18, Erkek)

Araştırma kapsamında sınıf öğretmeni adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımı sürecinde uygulayacakları ölçme ve değerlendirme araçlarına yönelik görüşleri incelenmiş ve sonuçlar Çizim 8’de sunulmuştur.

Çizim 8. STTY’de uygulanan ölçme ve değerlendirme araçlarına yönelik görüşler

Öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımında uygulayacakları ölçme ve değerlendirme araçlarına yönelik görüşleri tamamlayıcı ve geleneksel ölçme ve değerlendirme temaları altında toplanmıştır. Öğretmen adayları, süreç-tür temelli yazma yaklaşımını uygulamaları durumunda tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme araçlarından performans görevini, projeyi, rubriği, kontrol listesini, öz ve akran değerlendirmeyi, portfolyoyu ve gözlem formunu kullanacaklarını ifade etmişlerdir. Ö 15’in bu konudaki görüşü şu şekildedir:

“Öğretmen olarak göreve başladığımda Türkçe dersinde süreç-tür temelli yazma yaklaşımını uyguladığımda kesinlikle performans görevini kullanırım. Çünkü performans görevleri, öğrencilerin öğrendiklerini uygulamalarına ve anladıklarını göstermelerine olanak sağlamaktadır. Bu nedenle, öğrencilerin yazılı ifade becerilerini geliştirmek için kesinlikle performans görevlerini kullanırım.” (Ö:15, Kadın)

Öğretmen adayları süreç-tür temelli yazma yaklaşımını uygularken yazılı sınav, çoktan seçmeli test ve doğru yanlış gibi geleneksel ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanacaklarını ifade etmişlerdir. Bu konuda Ö 4'ün görüşü şu şekildedir:

“Ben bu yaklaşımın metin öğretimi aşamasında öğrencilerin metin türünü tanıyıp tanımadıklarını, özelliklerini öğrenip öğrenmediklerini belirlemek için çoktan seçmeli soru ya da yazılı sınav yaparım. Bu şekilde öğrencilerin öğretmiş olduğum metin türü ile ilgili bilgi sahibi olup olmadıklarını belirlemiş olurum. Çünkü öğrenciler metin türünün özelliklerini bilmemesi durumunda nitelikli metinler yazamayacağını düşünüyorum.” (Ö:4, Erkek)

Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın birinci alt problemi kapsamında sınıf öğretmeni adaylarının STTY'ye yönelik görüşleri incelenmiştir. Araştırma sonuçları, öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımına ilişkin olumlu görüşlere sahip olduklarını göstermektedir. Bu bakımdan öğretmen adaylarının katıldıkları süreç-tür temelli yazma yaklaşımı atölyesi olumlu görüş geliştirmelerine ve bu yaklaşım ile ilgili bilgi ve farkındalık sahibi olmalarına katkı sağlamıştır denebilir. Adaylar, bu yaklaşımın öğrencilerin yazma becerilerini geliştirdiğini, yaratıcı düşüncelerini teşvik ettiğini ve farklı yazı türlerini öğrenmelerine yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, bu yaklaşımın öğrenci katılımını artırdığı ve akademik yazıya hazırlık sağladığı ifade edilmiştir. Öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımının aşamalarını bilmesi, bu yaklaşımın eğitimde etkin bir şekilde uygulanabilmesi için kritik bir öneme sahiptir. Murray (1972), yazma sürecinin planlama, yazma ve revizyon aşamalarını içerdiğini belirtmiş ve bu aşamaların öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede temel olduğunu vurgulamıştır. Bu doğrultuda araştırmanın bu sonucu, öğretmen adaylarının bu aşamalara aşina olduğunu ve bunları eğitim süreçlerinde kullanmaya hazır olduklarını göstermektedir. Araştırma, öğretmen adaylarının bu yaklaşımın öğrencilerin yaratıcı yazmalarını desteklediğini ifade ettiklerini göstermektedir. Yaratıcı yazma, öğrencilerin özgün fikirler üretmelerini ve kendilerini ifade etmelerini sağlar (Flower & Hayes, 1981). Bu bağlamda, süreç-tür temelli yazma yaklaşımı, öğrencilerin yaratıcı potansiyellerini ortaya çıkarmalarına yardımcı olabilir. Yazma becerisinin gelişimi, eğitimde üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Graves (1983), yazmanın yalnızca bir dil becerisi olmadığını, aynı zamanda düşünme ve öğrenme sürecini de içerdiğini belirtmiştir. Bu nedenle, öğretmen adaylarının bu yaklaşımın yazma becerisini geliştirdiğine dair görüşleri, yazma eğitiminin genel amaçlarıyla uyumludur. Anlama ve metin analizi becerilerinin gelişimi, okuma ve yazma eğitiminde birbirini destekleyen süreçlerdir. Öğrencilerin metinleri analiz edebilmeleri, yazılı metinleri daha derinlemesine anlamalarını sağlar (Bazerman, 1981). Bu bulgu, öğretmen adaylarının bu yaklaşımın anlama ve analiz becerilerini geliştirdiğine yönelik görüşleriyle örtüşmektedir. Metin yapısının öğrenilmesi ve derse katılımın artması, öğrencilerin yazma sürecine daha fazla dâhil olmalarını sağlar. Vygotsky (1978), öğrencilerin aktif katılımının öğrenme sürecini olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir. Öğretmen adaylarının, sürecin derse katılımı artırdığına dair görüşleri, bu teorik çerçeveye tutarlıdır. Yazma motivasyonunun artması ve farklı metin türlerinin tanınması, öğrencilerin yazmaya yönelik olumlu tutum geliştirmelerinde önemli rol oynar (Bruning & Horn, 2000). Bu bulgu,

öğretmen adaylarının yazma motivasyonunun arttığına dair görüşlerini desteklemektedir. Bu araştırma, süreç-tür temelli yazma yaklaşımının öğretmen adayları tarafından olumlu karşılandığını ve bu yaklaşımın öğrencilerin yazma becerilerine önemli katkılar sağlayacağını ortaya koymuştur. Öğretmen adayları, bu yaklaşım hakkında yeterli bilgiye sahip olup, uygulama deneyimleri ile bu bilgilerini pekiştirmişlerdir. Gelecekte bu yaklaşımın daha yaygın olarak kullanılması, öğrencilerin yazma becerilerinin gelişimine katkı sağlayacaktır.

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının göreve başladıklarında STTY'yi nasıl uygulayacaklarına yönelik görüşleri alınmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adayları STTY'yi uygularken yazma sürecini, metin türlerini ve öğrenci merkezli bir anlayışı dikkate alarak uygulayacaklarını ifade etmişlerdir. Özellikle yazma sürecinin öğretimi, metin türü öğretimi ve öğrenci merkezli anlayışın vurgulanması, yazma eğitiminde çeşitli boyutların önemini yansıtmaktadır. Öğretmen adaylarının yazma sürecinin yönetimi konusundaki görüşleri, yazma sürecinin adım adım öğrencilere rehberlik yapılmasını, aşamaların dikkatlice uygulanmasını ve her aşamada öğrencilere geri bildirim sağlanmasını öngörmektedir. Bu da öğretmenlerin yazma sürecini öğrencilere aktarırken öğrenci merkezli bir yaklaşım benimsemeleri gerektiğini vurgular. Flower ve Hayes'in (1981) yazma süreci modeli, öğrencilere yazma becerilerini adım adım geliştirdiğini ve bu şekilde öğrencilerin metin üretim sürecini anlamalarını sağladığını ifade etmektedir. Bu bakımdan öğretmen adaylarının yazma sürecine vurgu yapmaları, adım adım yazma sürecini yöneteceklerini ve bu süreçte rehberlik yapacaklarını söylemeleri gelecek açısından ümit vadetmektedir. Bu sonuca dayalı olarak öğretmen adaylarının göreve başladıklarında öğrencilerin yazma becerilerini nitelikli bir şekilde geliştirecekleri düşünülmektedir. Öğretmen adaylarının metin türü öğretimi konusundaki görüşleri, öğrencilere metin türleri hakkında bilgi verilmesini, farkındalık oluşturulmasını, metin türlerinin analiz ettirilmesini, seviyeye uygun metin türlerinin öğretilmesini ve özgün metinler yazmalarının teşvik edilmesini içermektedir. Bu da öğretmenlerin öğrencilere yazılı iletişimde farklı türlerin nasıl kullanılacağını anlatırken yönlendirici bir rol üstlendiklerini göstermektedir. Öğretmen adaylarının öğrenci merkezli anlayışı benimsemeleri, bireysel farklılıkları dikkate almalarını, öğrenci merkezli yöntemlerin uygulanmasını, öğrencilerin sürece aktif katılımını sağlamayı, motivasyonlarını artırmayı ve kültürel çeşitliliği göz önünde bulundurarak yazma çalışmalarını yaptırmayı içerir. Bu yaklaşım, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını ve farklı öğrenme stillerini dikkate alarak öğretmenlerin öğretim stratejilerini esnek bir şekilde uyarlamalarını gerektirir. Araştırmacılar, öğrenci merkezli yaklaşımın öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkilerini belgelemişlerdir (Deci & Ryan, 2000). Bu sonuçlar, süreç-tür temelli yazma yaklaşımına dayalı atölye çalışmalarına katılan sınıf öğretmeni adaylarının, bu yaklaşımı sınıf ortamında etkin bir şekilde kullanmayı planladıklarını ve öğrenci merkezli bir yaklaşım benimseyerek yazma öğretiminde başarılı olmayı hedeflediklerini göstermektedir. Ayrıca bu sonuçlar, öğretmen adaylarının göreve başladıklarında yazma becerilerini geliştirmeye yönelik etkili ve bilinçli uygulamalar yapacaklarını da ortaya koymaktadır.

Araştırmada, öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımının öğrencilere sağlayacağı katkılar da ele alınıp incelenmiştir. Üst düzey düşünme becerileri, kişisel gelişim, yazma becerisinin gelişimi ve akademik başarı temaları altında toplanan görüşler, bu

yaklaşımın çeşitli yönlerde öğrencilerin gelişimini desteklediğini öne sürmektedir. Öğretmen adaylarının görüşlerine göre, süreç-tür temelli yazma yaklaşımı öğrencilerin yaratıcı ve eleştirel düşünme ile karar verme becerilerini geliştirmektedir. STTY' de, öğrenciler yazma sürecinde metinlerini planlama, düzenleme ve revize etme süreçlerinde üst düzey düşünme becerilerini uygulamalarını gerektirmektedir. Öğrenciler metinleri neden sonuç ilişkisi kurarak yazmaları, hikâye unsurlarını oluştururken önemli kararlar almaları ve özgün metin üretmeleri, paragraflar arasında anlam bütünlüğünü sağlamaları, serim, düğüm ve çözüm bölümlerini çok iyi yazabilmeleri için bu üst düzey düşünme becerilerini kullanmaktadırlar. Bu noktada, Hayes ve Flower'ın (1980) yazma süreci modeli, özellikle yaratıcılık ve eleştirel düşünme arasındaki ilişkiyi vurgulayarak bu sonucu desteklemektedir. Öğretmen adaylarının yazma becerisinin gelişimi ile ilgili görüşleri, süreç-tür temelli yaklaşımın öğrencilere çeşitli yazma becerilerini kazandırdığını ifade etmektedir. Öğrencilerin küçük kas gelişiminin yanı sıra okunaklı yazı yazma, imla ve noktalama kurallarına dikkat etme, mantıksal bütünlük sağlama gibi becerilerin gelişmesi, yazma eğitiminin önemli hedeflerindedir (Graham & Perin, 2007). Bu bağlamda, süreç-tür temelli yazma yaklaşımının bu becerilerin gelişimini desteklediği öne sürülebilir. Öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımının kişisel gelişimle ilişkilendirilmesi, öğrencilerin motivasyonunu artıracak, özgüvenlerini yükselteceğini, yazma eğilimlerini güçlendireceğini ve duygu/düşüncelerini ifade etmelerini sağlayacağını öne sürmektedir. Öğrencilerin yazma sürecinde başarı elde etmeleri, özsaygılarını artırabilir ve kendilerini ifade etme becerilerini güçlendirebilir (Pajares, 2003). Bu nedenle, süreç-tür temelli yaklaşımın öğrencilerin kişisel gelişimine olumlu katkılar sağlayabileceği düşünülebilir. İpek Eğilmez (2024) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenler STTY'nin öğrencilerin kişisel gelişimlerine olumlu yansımalarının olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımının akademik başarıyı artıracak yönüne yönelik görüşleri, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirerek akademik metinlerde daha etkili bir şekilde iletişim kurmalarına yardımcı olabileceğini öne sürmektedir. Bu bağlamda, yazma becerilerinin akademik başarıyla pozitif bir ilişkisi olduğu literatürde belirtilmektedir (Graham, Harris & Santangelo, 2015). Bu sonuç sınıf öğretmeni adaylarının, bu yaklaşımın öğrencilere yazma becerileri, yaratıcılık, eleştirel düşünme, akademik başarı, özgüven ve kişisel ifade yetenekleri gibi birçok alanda önemli katkılar sağlayacağını inandıklarını göstermektedir. Öğretmen adaylarının bu yaklaşım hakkındaki olumlu görüşleri, yazma öğretiminde etkili stratejiler kullanarak öğrencilere geniş kapsamlı faydalar sağlamayı amaçladıklarını ortaya koymaktadır.

Araştırma kapsamında sınıf öğretmeni adaylarının STTY'nin güçlü ve zayıf yönlerine yönelik görüşleri incelenmiştir. Araştırma sonuçları, öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımının hem güçlü hem de zayıf yönlerine dair farkındalık sahibi olduklarını göstermektedir. Güçlü yönler temasında, bu yaklaşımın öğrencileri yaratıcılığa teşvik etme, gelişimlerini gözlemlenme, üst düzey düşünme becerilerini geliştirme, yazma motivasyonunu artırma, yazmaya olumlu tutum geliştirme ve yazar kimliği oluşturma gibi avantajları vurgulanmaktadır. Zayıf yönler temasında ise, zaman kısıtlılığı, materyal eksikliği, yetersiz dönüt verme, öğrenci ilgisizliği ve bireysel farklılıkların yönetimi gibi zorluklar belirtilmektedir. Öğretmen adaylarının güçlü yönler temasındaki görüşleri, süreç-tür temelli yazma yaklaşımının bir dizi olumlu sonucu vurgulamaktadır. Öğrencilerin yaratıcılığa teşvik

edilmesi, gelişimlerinin izlenmesi, üst düzey düşünme becerilerinin geliştirilmesi ve yazma motivasyonlarının artırılması, bu yaklaşımın etkinliğini destekleyen önemli unsurlardır (Graham & Hebert, 2011). Ayrıca, öğrencilerin yazmaya yönelik olumlu tutumlar geliştirmesi ve yazar kimliklerini oluşturması, yazma becerilerinin kalıcı bir şekilde geliştirilmesine katkıda bulunabilir (Genç Ersoy & Göl Dede, 2022). Öğretmen adaylarının zayıf yönler temasındaki görüşleri, süreç-tür temelli yazma yaklaşımının uygulanmasında karşılaşılabilecek potansiyel zorlukları ele almaktadır. Zaman kısıtlılığı ve materyal eksikliği gibi faktörler, öğretmenlerin bu yaklaşımı etkili bir şekilde uygulamasını engelleyebilir (Gillespie & Graham, 2014). Ayrıca, tüm öğrencilere yeterli dönüt verilememesi ve öğrencilerin ilgisizliği gibi durumlar, yazma eğitimindeki zorlukları artırabilir (Gilbert & Graham, 2010). Bireysel farklılıkların yönetimi ise öğretmenlerin öğretim stratejilerini çeşitlendirmelerini gerektirebilir ve bu da ek zaman ve kaynak talep edebilir (Tomlinson, 2014). Bu sonuç sınıf öğretmeni adaylarının, bu yaklaşımın güçlü ve zayıf yönlerine dair kapsamlı bir anlayışa sahip olduklarını ortaya koymaktadır. Öğretmen adayları, bu yaklaşımın öğrencilere sağladığı avantajların yanı sıra, uygulanabilirliğine ilişkin potansiyel zorlukları da belirtmişlerdir. Bu sonuçlar, öğretmen adaylarının yazma öğretiminde etkili ve dengeli bir yaklaşım geliştirmeye yönelik güçlü bir farkındalık ve bilinç geliştirdiklerine işaret etmektedir.

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının STTY'Y'nin uygulanmasında karşılaşılabilecek sorunlara yönelik görüşleri incelenmiştir. Araştırma sonuçları, öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımını sınıf içinde uygularken karşılaşılabilecekleri potansiyel sorunlara dair farkındalığa sahip olduklarını göstermektedir. Öğretmen adayları karşılaşılabilecek sorunlar arasında diğer dil becerilerine yeterince yer verilmemesini, ders planlaması sorunlarını, zaman kısıtlılığını, öğretim programının yetiştirilmemesini, yetersiz dönüt verilmesini, değerlendirmede zorlukların olacağını ve bireysel farklılıkları ifade etmişlerdir. Ayrıca, velilerin baskısı, öğrenci motivasyonunda düşüş, yazma kaygısı ve öğrenci ilgisizliği gibi sorunlarda belirtilmektedir. Öğretmen adaylarının belirttiği uygulama sorunları, süreç-tür temelli yazma yaklaşımının etkili bir şekilde uygulanmasını engelleyebilir. Özellikle, diğer dil becerilerine yeterince yer verilmemesi ve Türkçe dersinin planlanmasında sorunlar yaşanması, öğrencilerin dil becerilerinin bütünsel bir şekilde gelişimini zorlaştırabilir (Graham & Harris, 2013). Ayrıca, zaman kısıtlılığı ve öğretim programının yetiştirilmemesi gibi faktörler, öğretmenlerin bu yaklaşımı eksiksiz olarak uygulamalarını güçleştirebilir (Darling-Hammond, 2006). Süreç-tür temelli yazma yaklaşımının değerlendirme ve geri bildirim aşamalarında yaşanan sorunlar da önemlidir. Öğrencilere her aşamada yeterli dönüt verilememesi ve değerlendirmenin zor olması, öğretmenlerin öğrencilerin ilerlemesini etkili bir şekilde takip etmelerini engelleyebilir (Black & Wiliam, 2009). Bu da öğrencilerin yazma becerilerinin gelişimini olumsuz etkileyebilir. Öğretmen adaylarının belirttiği faktörlerden biri de öğrenci motivasyonunda düşüş ve yazma kaygısının artmasıdır. Özellikle, her hafta metin yazdırılması ve öğrencilere yazma konusunda baskı yapılması, öğrencilerde yazma aktivitelerine karşı olumsuz bir tutum oluşmasına yol açabilir (Hidi & Renninger, 2006). Ayrıca, öğrenci ilgisizliği de öğretmenlerin yazma eğitimini etkili bir şekilde yürütmesini engelleyebilir. Araştırma sonucu sınıf

öğretmeni adaylarının, bu yaklaşımın uygulanmasında karşılaşılabilecekleri olası sorunlara dair derinlemesine bir farkındalığa sahip olduklarını göstermektedir.

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının STTY'yi etkileyen faktörlere yönelik görüşleri incelenmiştir. Araştırma sonuçları, öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımını etkili bir şekilde uygulamada öğrenci motivasyonu, aile ve çevresel faktörler, öğretmenin rolü ve yaklaşımının önemli olduğuna dair derin bir farkındalığa sahip olduklarını göstermektedir. Öğrenci motivasyonu, öğrenme sürecinde kritik bir faktördür ve yazma becerisinin geliştirilmesinde de önemlidir. Ailelerin desteği de öğrencilerin motivasyonunu artırabilir ve yazma aktivitelerine daha olumlu bir şekilde yaklaşmalarını sağlayabilir (Turner & Paris, 1995). Öğretmenin süreç-tür temelli yazma yaklaşımı konusundaki bilgi ve yeterliliği, etkili bir yazma eğitimi sağlamak için kritik öneme sahiptir. Öğretmenin bu konuda yeterli bilgiye ve beceriye sahip olması, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede önemli bir rol oynar (Graham, Harris, Mason, Fink-Chorzempa, Moran & Saddler, 2008). Öğrencilerin mevcut yazma bilgisi, öğretmenin ders planlarını ve öğretim stratejilerini belirlemede önemli bir rol oynar. Ayrıca, kullanılacak öğretim materyalleri de öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede etkili olabilir (Graham, 2006). Sınıf ortamı, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini etkileyen önemli bir faktördür. Sınıfın kalabalık olmaması, öğretmenin öğrencilere daha fazla bireysel dikkat ve geribildirim sağlayabilmesine olanak tanır (Finn, Pannozzo & Voelkl, 1995). Bu bakımdan sınıfın kalabalık olması STTY'de önemli bir yeri olan geri bildirim nitelikli bir şekilde verilmesini olumsuz etkileyebilecek bir faktör olarak ifade edilebilir. Öğretmenin motivasyonu, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini etkileyebilir. Ayrıca, öğrencilerin ekonomik durumu da öğrenme fırsatlarına erişimlerini etkileyebilir ve bu da yazma becerilerinin geliştirilmesinde bir engel oluşturabilir (Reyes, Brackett, Rivers, White & Salovey, 2012). Bu faktörlerin bir araya gelmesi, etkili bir süreç-tür temelli yazma yaklaşımının uygulanmasını sağlayabilir ve öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Araştırma sonucu sınıf öğretmeni adaylarının, bu yaklaşımı etkili bir şekilde uygulamanın önündeki faktörler konusunda geniş bir farkındalığa sahip olduklarını göstermektedir. Öğrenci motivasyonu, aile ve çevresel destek, öğretmenin tutumu ve yaklaşımı gibi faktörler, süreç-tür temelli yazma yaklaşımının başarısını etkileyebilir. Bu sonuçlar, öğretmenlerin yazma öğretiminde öğrencilerin motivasyonunu artırmak ve etkili bir öğrenme ortamı sağlamak için bu faktörleri dikkate alması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının STTY'yi uygularken kullanacakları ölçme ve değerlendirme araçlarına yönelik görüşleri incelenmiştir. Araştırma sonuçları, öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımına dayalı olarak yapacakları yazma etkinliklerinde çeşitli ölçme araçları kullanmayı planladıklarını göstermektedir. Performans görevleri ve portfolyolar, gözlem ve retrospektif değerlendirme ile anketler ve değerlendirme formları en sık tercih edilen araçlar arasındadır. Bununla birlikte öğretmen adayları, bu yaklaşımı uygularken geleneksel ölçme ve değerlendirme araçlarını da kullanmayı planladıklarını belirtmişlerdir. Öğretmen adayları, süreç-tür temelli yazma yaklaşımını uygularken tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme araçlarını tercih etmektedir. Bu araçlar arasında performans görevi, proje, rubrik, kontrol listesi, öz ve akran değerlendirmesi,

portfolyo ve gözlem formu bulunmaktadır. Bu araçlar, öğrencilerin yazma becerilerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmeye ve geri bildirim sağlamaya olanak tanır (Reddy & Andrade, 2010). Bu bakımdan öğretmen adaylarının bu yaklaşımı uygularken tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme araçlarını daha çok tercih etmeleri öğrencileri daha kapsamlı değerlendireceklerine ve uygun dönütler vereceklerine işaret etmektedir. Bu da gelecek açısından önemli bir sonuç olarak görülmektedir. Çünkü dil becerilerinin ölçülüp değerlendirilmesinde sorunlar yaşandığı bilinmektedir. Türkiye’de öğretmenler genellikle derslerde geleneksel ölçme ve değerlendirme araçlarını uygulamaktadırlar. Özellikle yazma gibi bilişsel, duyuşsal, psikomotor alanları kapsayan bir dil becerisini ölçerken geleneksel ölçme araçlarının kullanılması doğru sonuçlar vermeyebilir. Bu bakımdan öğretmen adaylarının bu yaklaşım kapsamında farklı ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanacaklarını ifade etmeleri öğrencilerin daha adil değerlendirilmelerine ve daha nitelikli dönütler verilmesine katkı sağlayacaktır. Öğretmen adayları ayrıca, süreç-tür temelli yazma yaklaşımını desteklemek için geleneksel ölçme ve değerlendirme araçlarını da kullanacaklarını ifade etmişlerdir. Bunlar arasında yazılı sınavlar, çoktan seçmeli testler ve doğru-yanlış soruları gibi standart test formatları yer almaktadır. Ancak, bu tür araçlar genellikle öğrencilerin yazma becerilerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmekte sınırlı kalabilir (Graham, 2013). Fakat öğretmen adaylarının metin türünün anlaşılıp anlaşılmadığı konusunda geleneksel ölçme araçlarını tercih etmeleri doğru ölçme ve değerlendirme yapacaklarına işaret etmektedir. Çünkü metin türünün ve özelliklerinin öğrenciler tarafından yeterince kavranılıp kavranılmadığını belirlemek için geleneksel ölçme ve değerlendirme araçları kullanılabilir. Bu bakımdan öğretmen adaylarının bu aşamada bu ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanmaları ölçme ve değerlendirme konusunda bilgi sahibi olduklarına da işaret etmektedir. Bu sonuç, öğretmen adaylarının süreç-tür temelli yazma yaklaşımını uygularken çeşitli ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanmayı planladıklarını göstermektedir. Hem tamamlayıcı hem de geleneksel araçların bir arada kullanılması, öğrencilerin yazma becerilerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmeye ve geliştirmeye olanak sağlayabilir. Araştırma sonuçlarına dayalı olarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. STTY’ye dayalı olarak gerçekleştirilen yazma atölyesi çalışması, öğretmen adaylarının bu yaklaşıma yönelik görüşlerini olumlu bir şekilde etkilemiş ve bilgi seviyeleri ile farkındalıklarını önemli ölçüde artırmıştır. Bu durum, öğretmen yetiştirme programlarına bu tür atölye çalışmalarının dâhil edilmesinin önemini vurgulamaktadır. Bu tür etkinliklerin düzenlenmesi, öğretmen adaylarının göreve başladıklarında daha kapsamlı bir eğitim almasını sağlayacak ve onları daha etkin öğretmenler haline getirecektir.
2. Öğretmen adayları STTY’nin uygulanması sürecinde çeşitli problemlerle karşılaşabileceğini belirtmişlerdir. Bu nedenle, bu tür sorunların çözümüne yönelik stratejilerin geliştirilmesi ve uygulanması konusunda daha fazla çalışma yapılması gerekmektedir. Bu sorunları çözmeye yönelik çözümler, öğretmen adaylarının bu yaklaşımı daha etkin bir şekilde kullanabilmelerini sağlayacak ve onların öğretim becerilerini artıracaktır.
3. Süreç-tür temelli yazma yaklaşımına yönelik olarak farklı araştırma modelleri ve desenlerini kullanarak durum çalışması, deneysel araştırma, karma araştırma ve eylem araştırması gibi çeşitli araştırmaların yapılması, yazma eğitimi alanındaki literatürün

genişlemesine katkı sağlayacaktır. Bu tür araştırmaların sonuçları, yazma eğitiminin çeşitli yönlerine ışık tutacak ve bu alanda bilgi birikimimizi artıracaktır. Bu araştırmalardan elde edilen bulgular, bu çalışmada elde edilen sonuçların daha da genişletilmesine yardımcı olacaktır.

Araştırmanın Sınırlılığı ve Gelecekte Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler

Bu araştırma, nitel araştırma modeline uygun bir şekilde tasarlanmış ve yürütülmüştür. Bu araştırma modelinin doğası gereği, elde edilen bulguların genellenebilirliği konusunda birtakım sınırlılıklar mevcuttur. Bu durum, araştırmanın genel bir çerçevede değerlendirilmesi gerektiği anlamına gelir ve bu da bu çalışmanın sonuçlarının geniş kapsamlı bir genellemeye tabi tutulmasının mümkün olmadığına işaret eder. Bu bakımdan, gelecek araştırmaların bu sınırlılıkları aşabilecek şekilde tasarlanmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bunun yanı sıra, süreç-tür temelli yazma yaklaşımına yönelik daha geniş çapta ve farklı araştırma modelleri kullanılarak yapılan çalışmaların, bu alandaki bilgi birikimini artıracığı ve bu araştırmanın sonuçlarını daha geniş bir bağlamda değerlendirmeye yardımcı olacağı düşünülmektedir. Farklı araştırma desenleri kullanarak ve farklı hedef gruplar üzerinde yürütülen çalışmalar, bu araştırmanın sonuçlarının başka durumlarda da geçerli olup olmadığını belirlemeye yardımcı olabilir. Bu tür çalışmalar, süreç-tür temelli yazma yaklaşımına ilişkin literatüre önemli katkılar sağlayabilir ve bu yaklaşımın daha iyi anlaşılmasını ve uygulanmasını kolaylaştırabilir.

Kaynakça

- Acar, A.S. (2023). Genre pedagogy: A writing pedagogy to help L2 writing instructors enact their classroom writing assessment literacy and feedback literacy. *Assessing Writing*, 56, 100717. <https://doi.org/10.1016/j.asw.2023.100717>
- Ariyanfar, S., & Mitchell, R. (2020). Teaching writing skills through genre: applying the genre-based approach in Iran. *International Research Journal of Management, IT & Social Sciences*, 7(1), 242-257.
- Badger, R., & White, G. (2000). A process genre approach to teaching writing. *ELT Journal*, 54(2), 153-160.
- Bazerman, C. (1981). What written knowledge does: three examples of academic discourse. *Philosophy of the Social Sciences*, 11(3), 361-387.
- Black, P., & Wiliam, D. (2009). Developing the theory of formative assessment. *Educational Assessment, Evaluation and Accountability*, 21(1), 5-31. <https://doi.org/10.1007/s11092-008-9068-5>
- Bruning, R., & Horn, C. (2000). Developing motivation to write. *Educational Psychologist*, 35(1), 25-37.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research methods in education*. Routledge.
- Creswell, J. W. (2014). *A concise introduction to mixed methods research*. Sage Publication.
- Creswell, J.W., & Creswell, J.D. (2018). *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Sage Publications.
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2018). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. Sage Publications.

- Çakmak, F. (2017). A case study on teacher practice of genre-based writing and classroom interaction patterns at an advanced level. *The Literacy Trek*, 3(2), 114-129.
- Darling-Hammond, L. (2006). Constructing 21st-century teacher education. *Journal of Teacher Education*, 57(3), 300-314. <https://doi.org/10.1177/0022487105285962>
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The “What” and “Why” of goal pursuits: human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227–268. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1104_01
- Dirgeyasa, I.W. (2016). Genre-based approach: what and how to teach and to learn writing. *English Language Teaching*, 9(9), 45-51.
- Erdoğan, Ö., & Aktürkoğlu, B. (2014). Süreç temelli yazma uygulamalarının yazılı anlatıma ve yazmaya ilişkin tutuma etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 438–459.
- Finn, J. D., Pannozzo, G. M., & Voelkl, K. E. (1995). Disruptive and inattentive-withdrawn behavior and achievement among fourth graders. *The Elementary School Journal*, 95(5), 421–434. <https://doi.org/10.1086/461853>
- Flower, L., & Hayes, J. R. (1981). A cognitive process theory of writing. *College Composition and Communication*, 32(4), 365-387.
- Fontana, A., & Frey, J. H. (2005). The interview: From structured questions to negotiated text. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *The SAGE handbook of qualitative research* (pp. 695-727). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Genç Ersoy, B., & Göl Dede, D. (2022). Developing writing skills, writing attitudes and motivation through educational games: action research. *International Journal of Contemporary Educational Research*, 9(3), 569-589. <https://doi.org/10.33200/ijcer.1089781>
- Gilbert, J., & Graham, S. (2010). Teaching writing to elementary students in grades 4–6: A national survey. *The Elementary School Journal*, 110(4), 494–518. <https://doi.org/10.1086/651193>
- Gillespie, A., & Graham, S. (2014). A meta-analysis of writing interventions for students with learning disabilities. *Exceptional Children*, 80(4), 454-473. <https://doi.org/10.1177/0014402914527238>
- Göçer, A., & Kurt, A. (2022). Yazma eğitiminde süreç-tür odaklı yazma yaklaşımının kullanımı. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(2), 335-360. <https://doi.org/10.31463/aicusbed.1117059>
- Graham, S. (2006). Strategy Instruction and the Teaching of Writing: A Meta-Analysis. In C. A. MacArthur, S. Graham, & J. Fitzgerald (Eds.), *Handbook of writing research* (pp. 187–207). The Guilford Press.
- Graham, S., Bollinger, A., Booth Olson, C., D’Aoust, C., MacArthur, C., McCutchen, D., & Olinghouse, N. (2012). *Teaching elementary school students to be effective writers: A practice guide (NCEE 2012-4058)*. National Center for Education Evaluation and Regional Assistance.
- Graham, S., & Harris, K.R. (2013). Common core state standards, writing, and students with ld: recommendations. *Learning Disabilities Research & Practice*, 28(1), 28–37.
- Graham, S., Harris, K. R., & Mason, L. (2005). Improving the writing performance, knowledge, and self-efficacy of struggling young writers: The effects of self-regulated strategy development. *Contemporary Educational Psychology*, 30(2), 207-241.
- Graham, S., Harris, K. R., Mason, L., Fink-Chorzempa, B., Moran, S., & Saddler, B. (2008). How do primary grade teachers teach handwriting? A national survey. *Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal*, 21(1-2), 49–69. <https://doi.org/10.1007/s11145-007-9064-z>

- Graham, S., Harris, K. R., & Santangelo, T. (2015). Research-based writing practices and the common core: Meta-analysis and meta-synthesis. *The Elementary School Journal*, 115(4), 498–522. <https://doi.org/10.1086/681964>
- Graham, S., & Hebert, M. (2011). Writing to read: A meta-analysis of the impact of writing and writing instruction on reading. *Harvard Educational Review*, 81(4), 710–744. <https://doi.org/10.17763/haer.81.4.t2k0m13756113566>
- Graham, S., McKeown, D., Kiuahara, S., & Harris, K. R. (2012). A meta-analysis of writing instruction for students in the elementary grades. *Journal of Educational Psychology*, 104(4), 879–896. <https://doi.org/10.1037/a0029185>
- Graham, S., & Perin, D. (2007a). A meta-analysis of writing instruction for adolescent students. *Journal of Educational Psychology*, 99(3), 445–476. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.99.3.445>
- Graham, S., & Perin, D. (2007b). *Writing next: Effective strategies to improve writing of adolescents in middle and high schools*. Alliance for Excellent Education.
- Graham, S., & Perin, D. (2013). *Writing next: Effective strategies for teaching writing in grades K-6*. Routledge.
- Graves, D. H. (1983). *Writing: teachers and children at work*. Heinemann Educational Books.
- Hayes, J. R., & Flower, L. S. (1980). Identifying the organization of writing processes. In L. W. Gregg & E. R. Steinberg (Eds.), *Cognitive processes in writing* (pp. 3-30). Lawrence Erlbaum Associates.
- Hammersley, M., & Traianou, A. (2012). *Ethics in qualitative research*. Sage Publications.
- Hidi, S., & Renninger, K. A. (2006). The four-phase model of interest development. *Educational Psychologist*, 41(2), 111–127. https://doi.org/10.1207/s15326985ep4102_4
- Huang, Y., & Jun Zhang, L. (2020). Does a process-genre approach help improve students' argumentative writing in English as a foreign language? Findings from an intervention study. *Reading & Writing Quarterly*, 36(4), 339- 364. <https://doi.org/10.1080/10573569.2019.1649223>
- Hyland, K. (2003). *Second language writing*. Cambridge University Press.
- İpek Eğilmez, N. (2024). Türkçe öğretmenlerinin süreç temelli yazmaya yönelik görüş ve deneyimleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 12(2), 437-460. <https://doi.org/10.16916/aded.1443923>
- Jee, S. & Aziz, A. (2021) The Application of the Process-Based Writing Approach in Composing an Argumentative Essay: A Case Study of a Suburban Secondary School of Mukah District in Sarawak. *Creative Education*, 12, 880-896. <http://dx.doi.org/10.4236/ce.2021.124064>.
- Johnson, A.P. (2008). *Teaching and reading writing: a guidebook for tutoring and remediating students*. Rowman and Littlefield Education.
- Karatay, H. (2023). Süreç ve tür temelli yazma eğitimi. H. Karatay (Ed.). *Süreç ve tür temelli yazma yaklaşımı* (s. 1-12). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Karatay, H., & Demirel, A. (2023). Süreç ve tür temelli yazma eğitiminde ölçme ve değerlendirme. H. Karatay (Ed.). *Süreç ve tür temelli yazma yaklaşımı* (s. 1-12). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Kaya, B., & Ateş, S. (2016). Üstbilişsel beceri odaklı yazma süreçlerinin dördüncü sınıf öğrencilerinin hikâye yazma becerisine etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 41(187), 137-164. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2016.6752>
- Kaya Özgül, B., Ateş, S., Yıldırım, K., & Rasinski, T. (2020). Geri bildirim ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin akıcı yazma becerilerine etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 45(201), 189–205. <https://dx.doi.org/10.15390/EB.2019.8413>

- Kellogg, R. T. (2008). Training writing skills: A cognitive development perspective. *Journal of Writing Research, 1*(1), 1-26.
- Kitajroonchai, N., Kitajroonchai, T., & Sanitchai, P. (2022). The effects of process genre-based writing and process writing approaches on asian efl pre-university students' writing performance. *Journal of Language Teaching and Research, 13*(4), 860-871. <https://doi.org/10.17507/jltr.1304.19>
- Krippendorff, K. (2018). *Content analysis: An introduction to its methodology* (4th ed.). SAGE Publications.
- Lee, I. (2012). Genre-based teaching and assessment in secondary English classrooms. *English Teaching: Practice and Critique, 11*(4), 120-136.
- Luu, T.T. (2011). Teaching writing through genre-based approach. *BELT Journal, 2*(1), 121-136.
- Merriam, S.B., & Tisdell, E.J. (2015). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. John Wiley & Sons.
- Miles, M. B., Huberman, A. M., & Saldaña, J. (2014). *Qualitative data analysis: A methods sourcebook*. SAGE Publications.
- Mirzamohammadi, B. (2024). The effects of using process genre approach on writing skill development in esp classes: a case of business students. *International Journal of Practical and Pedagogical Issues in English Education, 2*(1), 13-23. doi: 10.22034/ijpie.2024.192902
- Moustakas, C. (1994). *Phenomenological research methods*. Sage Publications.
- Murray, D. M. (1972). Teach writing as a process not product. *The Leaflet, 71*(3), 11-14.
- Müldür, M. (2023). Yazma eğitiminde dijital kitap kullanımı. S. Aslan (Ed.). *Teknolojik yaklaşımlara dayalı Türkçe öğretimi*. (ss. 240-279). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Neuendorf, K. A. (2017). *The content analysis guidebook* (2nd ed.). SAGE Publications.
- Nguyen, T.T.A., & Truong, V. (2024). The effects of scaffolding in genre-based writing instructions on efl learners' writing performance. *European Journal of Education and Pedagogy, 5*(1), 23-30.
- Özdemir, O. (2019). Yazma eğitiminde süreç, tür ve süreç-tür temelli yaklaşımların kullanımları. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 39*(1), 545-573.
- Pajares, F. (2003). Self-efficacy beliefs, motivation, and achievement in writing: A review of the literature. *Reading & Writing Quarterly: Overcoming Learning Difficulties, 19*(2), 139-158. <https://doi.org/10.1080/10573560308222>
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. Sage Publications.
- Reddy, Y. M., & Andrade, H. (2010). A review of rubric use in higher education. *Assessment & Evaluation in Higher Education, 35*(4), 435-448. <https://doi.org/10.1080/02602930902862859>
- Reyes, M. R., Brackett, M. A., Rivers, S. E., White, M., & Salovey, P. (2012). Classroom emotional climate, student engagement, and academic achievement. *Journal of Educational Psychology, 104*(3), 700-712. <https://doi.org/10.1037/a0027268>
- Rubin, H. J., & Rubin, I. S. (2012). *Qualitative interviewing: The art of hearing data*. Sage Publications.
- Saldana, J. (2016). *The coding manual for qualitative researchers* (3rd ed.). SAGE Publications.
- Saladana, J., & Omata, M. (2018). *Qualitative research analyzing life*. Sage Publications.

- Sánchez, L. F., & López, M. M. (2019). Analysing mathematical word problem solving with secondary education CLIL students: A pilot study. *Latin American Journal Of Content & Language Integrated Learning*, 12(1), 72-98. <https://doi.org/10.5294/lacil.2019.12.1.4>
- Sever, E., & Memiş, A. (2013). Süreç temelli yazma modellerinin ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin yazım–noktalama becerisine ve yazma eğilimine etkisi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(9), 1-11.
- Tavşanlı, Ö.F. (2019). *Süreç temelli yazma modüler programının ilkökul 2. sınıf öğrencilerinin yazmaya ilişkin tutum, yazılı anlatım becerisi ve yazar kimliği üzerine etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Tomlinson, C. A. (2014). *The differentiated classroom: responding to the needs of all learners*. ASCD.
- Turner, J. C., & Paris, S. G. (1995). How literacy tasks influence children's motivation for literacy. *The Reading Teacher*, 48(8), 662-673.
- Uzun, K., & Topkaya, E.Z. (2020). The effects of genre-based instruction and genre-focused feedback on 12 writing performance. *Reading & Writing Quarterly*, 36(5), 438-461. <https://doi.org/10.1080/10573569.2019.1661317>.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: the development of higher psychological processes*. Harvard University Press.
- Y, U. (2022). Effectiveness of genre based approach on enhancing creative writing skills in english among secondary school students. *International Journal of Research Publication and Reviews*, 3(6), 3793-3797.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

Examining the Opinions of Prospective Classroom Teachers on the Process Genre-Based Writing Approach

The importance of effective communication skills has increased in the twenty-first century, with writing ability recognised as a fundamental component. This shift in communication emphasises the importance of developing primary school students' writing skills, enabling them to be successful in their academic work and daily life. In this context, the process genre-based writing approach (PGBWA) has become increasingly popular among educators. Students can effectively learn writing skills by following the planning, drafting, revising, and editing stages. Furthermore, PGBWA provides the opportunity to focus on different types of writing. Students' active participation forms the basis of the approach's effectiveness, while teacher feedback and various assessment tools also play a significant role. The advantages of PGBWA for students include increased creativity, a better understanding of the writing process, and improved self-assessment skills, although it also faces limitations, such as being time-consuming and potentially leading to a lack of motivation.

Given that research shows that PGBWA overall improves students' writing skills, it is valuable to examine prospective teachers' opinions about PGBWA's effectiveness and proliferation. Accordingly, this research aims to understand prospective teachers' perceptions and implementation experiences towards PGBWA, which could assist in its more effective and widespread implementation. Specifically, it examines the views of prospective classroom teachers studying at Süleyman Demirel University using a qualitative research model, aiming to understand their experiences and perspectives in depth using a phenomenological design. Participants were selected

through a criterion sampling method based on specific criteria and comprised twenty prospective teachers. Data was collected through a semi-structured interview form and analysed using the content analysis method, in which participants' expressions were directly coded, and themes were created using the *Invivo* coding method. Expert opinions and a pilot study ensured the research's validity and reliability. Regarding ethical measures, informed consent was obtained from the participants, and principles of confidentiality and voluntariness were respected. The researcher adhered to scientific and ethical standards in the data collection and analysis process and reported the findings honestly and transparently.

The findings show that the participants view this approach positively and embrace its contributions, such as supporting creative writing, improving writing skills and text analysis, and increasing student participation. Emphasis is placed on writing process instruction, text genre instruction, and student-centred approaches during the application process. The participants highlight the importance of feedback, teaching different text types, and increasing student motivation. Advanced thinking skills, personal development, improved writing skills, and ultimately increased academic success count among PGBWA's contributions for students. Encouraging creativity and increasing writing motivation are highlighted as strong points, while weak points and application problems mentioned include a lack of time and the inability to provide sufficient feedback. The participants emphasise that teacher knowledge and competence, student motivation, and parental support are essential for the approach's effective application. It is stated that both supplementary (performance tasks, rubrics) and traditional tools (written exams, multiple-choice tests) are in measurement and assessment.